

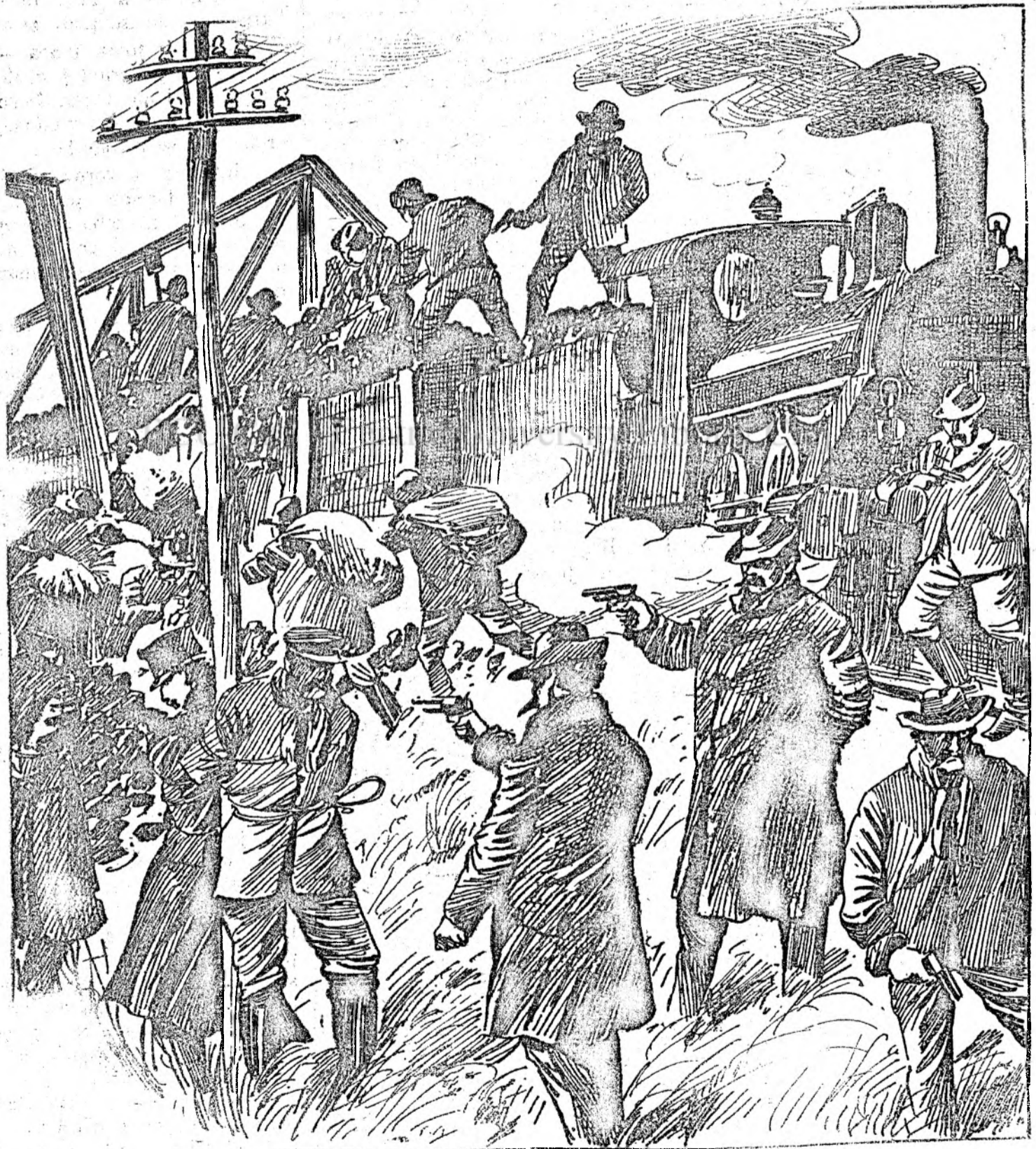
FOAIA POPORULUI

Prețul abonamentului:
 Pe un an 4 cor. 40 bani.
 Pe o jumătate de an 2 cor. 20 bani.
 România, America și alte țări străine 11 cor. anual.
 Abonamentele se plătesc în avans la
 Editura „Foaia Poporului” nr. 12, Măcelariilor.

Foaie politică.
 Apare în fiecare Duminică.

INSERATE:
 se primesc la biroul administrației, (nr. 12)
 Măcelariilor nr. 12).
 Un șir garmond prima-dată 14 bani, a doua-cară 12 bani
 a treia-cară 10 bani.

Jăfuire de tren.

Ar crede omul, că scena ce ne-o înfățișează chipul de aci s'a petrecut prin depărțata Azie sau apoi prin America, pe urde să petrec adeseori întâmplări curioase. Dar să vede, că în privința rafinării hoșții nu prea stăm îndărăptul Americanilor. Cu deosebire în vestita noastră capitală Budapesta se fac adeseori furături, cari te pun în umire. Așa mai anii trecuți s'a furat odată o casă dintr'o grădină. De alteori nește hoști îndraz-

neși au cărat pardoseala unei ulițe întregi, fără ca polițistul, care stătea în colț, să fi bănuit ceva. El a gândit, că sunt oameni trimiși dela primărie, ca să ridice pardoseala și să-o înlocuiască cu alta.

Pela stârșitul lunei trecute s'a săvârșit asemenea o hoție îndrăzneată în Buda vechi, lângă Pesta, pe care n-o înfățișează chipul de azi. La o mișcă stație de lângă podul Strigoniului să întâlnească de obicei doue tre-

nuri de povară. O bandă de hoști știind aceasta, a tăbarit asupra pușinilor deregători de tren și a conductorilor, i-au legat de stâlpi și până când unii stăteau pază lângă ei, cu revolverele aș nite, ca să nu strige, ceilalți au cărat frunșel de pe trenuri tot ce au găsit de preț, după cum să vede în chip.

Hoștii erau vre-o 30 de inși și până azi nu li s'a dat de urmă.

La luptă.

Lupta împotriva proiectelor școlare ale lui Apponyi s'a început din partea noastră și a celorlalte naționalități.

Primul pas l-a făcut episcopatul nostru gr. or. român, care a prezentat ministrului Apponyi Joi, săptămâna trecută, în 7 l. c. un memorandum, pe care îl publicăm în alt loc al foaiei noastre. La vorbirea Excelenței Sale metropolitului Mețianu, ministrul Apponyi a răspuns, că va studia memorandumul, dar nu crede, că va putea să schimbe ceva în mod însemnat în el.

Tot săptămâna trecută, Joi și Vineri s'a ținut conferența episcopatului nostru gr.-cat. în Baj. Au luat parte Escel. Sa metr. Mihályi și preasfinții episcopi Demetriu Radu dela Orade, însoțit de canonicul Nicș și Dr. Vasile Hossu dela Lugoj, însoțit de canonicul Ioan Boros. Din dieceza Gherlei a fost canonicul Ioan Georgiu. Au mai luat parte la consfătuire membri capitolului din Blaj și alții.

După lungi debateri, conferența a hotărât să trimită la Casa deputaților, la a magnașilor și la Regele apostolic o reprezentatiune contra proiectului de lege prezentat de ministrul Apponyi.

În această reprezentatiune să cere, ca proiectul de lege să fie retrimis Ministrului de culte și instrucție publică, spre a-l prelucra astfel, încât îmbunătățirea leșilor învățătorești să se facă din Casa statutui, fără ca prin aceasta să fie lipsite bisericile de drepturile, cari până acum le-au avut asupra școalelor, în ce privește aplicarea și disciplinarea învățătorilor, dreptul autorităților bisericesti de a aproba ele înseși manualele didactice și de a stabili planul de învățământ în școale și fără de a se lua toate celelalte drepturi, cari până acum le-au avut autoritățile bisericesti pe baza articolului de lege XXXVIII. și XLIV. din 1868, în ce privește limba de propunere română în școalele bisericești române unite.

Reprezentatiunile au fost subscribe de Arhierii prezenți și de inspectorii școlastici ai celor patru dieceze și înaintate la locul competent.

Aceștia sunt pașii, ce i-au făcut până acuma bisericile noastre, prin reprezentanții săi.

În afară de frunțașii bisericesti, s'a mișcat și poporul, ridicându-și glasul de protestare. În Blaj s'a ținut Duminecă în chip vrednic prima adunare de popor, adunare de protestare, despre care dăm raport la alt loc al foaiei noastre. Laudă să cuvine vrednicilor frunțași, cari au convocat și condus aceasta adunare și laudă poporului, care știe să se manifeste atât de impunător!

După cum suntem informați, asemenea adunări de protestare să vor mai ținea și în alte părți, la Arad, unde vor fi reprezentate toate comunele din comitatul Aradului, apoi la Orade pentru Bihor, la Sibiu etc. E datorința fiecăruia din noi, ca cetățeni ai acestei țări, să luăm parte la aceste adunări și, în marginile legilor, să ne ridicăm glasul protestator contra infamului proiect!

Al treilea loc, unde să dă lupta e dieta. Debaterea asupra proiectului pen-

tru învățătorii de stat s'a început. Deputații nostri au luat parte la debateri cu mare vrednicie. Neavând azi loc, despre aceste discuții vom raporta în nrul viitor.

Sibiu, 15 Martie n. 1907.

Mandat nimicit. Comisiunea a patra verificatoare a dietei a nimicit mandatul deputatului naționalist Dr. George Popoviciu, atacat prin protest, pe motivul, că la alegere s'au făcut agitațiuni și amenințări nepermise. În cercul Lugojului să va face deci alegere nouă.

Guvernamentalii au și început coteșirile și au candidat de deputat pe un anumit Rohonci. Partidul național va pune și el candidat în curând.

DIN LUME.

Uciderea primministrului bulgar

Săptămâna aceasta a venit știrea unui omor politic din capitala Bulgariei. Primministrul Dumitru Petcov a fost ucis cu un revolver de un fost deregător Petrov. Petcov mergea pe uliță cu ministrul de comerț Genadiev, când a fost împușcat. Genadiev a fost rănit la mână. Petrov a fost prins.

Să crede, că Petrov are tovarăși; au fost arestați doi tineri. Principele Bulgariei, care să află în străinătate, a plecat spre casă. În Bulgaria altcum e liniște.

Adunarea poporală din Blaj.

Cu mare insuflețire și cu desăvârșit succes s'a ținut prima adunare de protestare în contra proiectului lui Apponyi în Blaj, Duminecă în 10 l. c. Cu tot frigul și vremea nepriincioasă, la glasul frunțașilor s'au adunat peste 3000 de oameni în Blaj, fiind unii și din depărtări mai mari! Țărani din satele din jurul Blajului au sosit în frunte cu preoții și învățătorii lor.

Adunarea a decurs cu vrednicie și a fost impunătoare. Ea s'a ținut în piața Blajului, în fața vechei biserici catedrale, martoră la atâtea evenimente mari naționale. Adunarea a fost condusă de Dr. Alexandru Pop, medic, ca prezident. El arată, că la ordinea zilei sunt trei obiecte: Votul universal, libertatea de presă și proiectul școlar al lui Apponyi.

La primul punct să dă cuvântul dlui avocat Dr. Laurențiu Nestor. El salută poporul adunat, îl salută dela acel loc, de unde înainte cu 59 de ani la 3/15 Maiu 1848 a salutat Bărnuțiu pe părinții nostri. Arată apoi, cum vrea guvernul să facă noua lege electorală, făcând atârnat dreptul de vot de cunoașterea limbei maghiare.

»Guvernul așa să vede, — zice vorbitorul — că toate drepturile câte le avem, vrea să le facă atârnatore dela cunoașterea limbei maghiare. Noi ne jertfim sângele nostru, ne jertfim averea noastră pentru țară. Când vă duce feciorii în cătane, oare întreabă-i că știu ungurește? Când vă cere bani în dare, oare întreabă-vă că știți ungurește? Iar când e vorba de a-vă recunoaște drepturile, pe cari toți cetățenii țarei le au, atunci să vă întrebe de știți ungurește ori ba? Ce ziceți voi la acestea?»

A răspuns puternic, respicat, poporul. A protestat. »Vrem să trăim ca Români!»

Spuind multe alte adevăruri, sfârșește protestând împotriva ch. pului cum vrea guvernul să resoalve afacerea votului universal. Tot la acest punct a mai vorbit părintele Dr. I. Sâmpălean.

La punctul despre libertatea presei a vorbit foarte frumos și temeinic dl Aurel Ciato, redactor, încheind cu frumoasa poezie a lui Coșbuc:

»Tot una e dac'ai murit
»Flacău ori moș îngârbovit,
»Dar nu-i tot una leu să mori
»Ori căne înlănțuit.»

La proiectul lui Apponyi a vorbit minunat vrednicul canonic și istoric al nostru Dr. Augustin Banes, încălzind inimile tuturor și arătând cu deamăruntul urmările rele ale proiectului pentru școalele noastre.

Dl Bunea a sfârșit între aplauzele furtunoase ale mulțimii, zicând:

»Să știe toată lumea — și Majestatea Sa și guvernul și dieta, că pentru sângele ce l'am vărsat întru apărarea acestei țări, suntem vrednici, ca acest proiect să se retragă!»

În sfârșit a vorbit dl Ștefan Roșian, care sfătuiește poporul să iubească biserica și limba și propune spre primire următorul proiect de rezoluțiune, care se primește unanima și cu mare insuflețire:

Românii din cercurile electorale: Aiud, Vințul de jos, Dicio-Sân-Mărtin și Uioara întruniți în adunarea poporală ținută în piața Blajului, Duminecă la 10 Martie 1907, după ce au discutat chestiunea sufragiului universal și al libertății de presă, precum și proiectul despre raporturile de drept ale școalelor populare primare, ce nu au caracter de stat, și despre leșile învățătorilor dela școalele comunale și confesionale, au adus următoarea:

Hotărâre:

I. Adunarea poporală cere și pretinde dela toți factorii constituționali ai Ungariei, ca conform masagiului de tron al Majestății Sale imperiale și regești apostolice, cu care s'a deschis dieta din 1906, să se introducă fără amânare și în Țara Ungurească votul universal și secret. Cercurile electorale să se rotunzească astfel, încât toate popoarele Ungariei să-și poată valida voința în ocârmuirea și administrația statului, potrivit cu numărul lor și cu jertfele de sânge și de avere, ce ele le-au adus totdeauna și le vor aduce pentru patria comună. Pacea, liniștea și bunăstarea patriei nu se poate dobândi decât printr-o lege electorală dreaptă, care să deschidă porțile constituției pentru toate părțile societății și pentru toate popoarele țării și astfel să dea acestor popoare una din cele mai prețioase garanții pentru existența și dezvoltarea lor, conform însușirilor lor etnice și aspirațiilor lor culturale.

II. Adunarea poporală văzând, cât de des și cât de greu sunt osândiți mulți dintre acei concetățeni, cari în presă își ridică glasul pentru drepturile popoarelor din Ungaria și fiind convinsă, că delictele de presă nu pot fi judecate cu dreptate decât numai de acei cetățeni, cari cetesc și pentru cari s'au scris produsele de presă, cere și pretinde lege de presă, care să închidă pentru totdeauna ușa la isbucnirile animozităților dintre popoarele conlocuitoare și care să nu poată sugruma niciodată libertatea gândirii și a cuvântului și mai ales să nu poată împiedeca manifestarea voinții, dorințelor și aspirațiilor popoarelor, ce alcătuiesc statul ungar.

III. Adunarea poporală își ridică glasul său de protestare înaintea tuturor factorilor constituționali ai țării împotriva proiectului de lege despre raporturile de drept ale școalelor populare primare, ce nu au caracter de stat și despre lefiile învățătorilor dela școalele comunale și confesionale, și pretinde, ca acest proiect să fie luat dela ordinea zilei în parlamentul țării. Nu îmbunătățirea lefiilor învățătoresți ne neliniștește, ci condițiile, de cari este legată aceasta îmbunătățire. Împlinirea acestor condiții, așa precum este prevăzută în proiectul de lege, nu poate avea altă urmare, decât desființarea naționalităților nemaghiare și a bisericilor lor. Nu se mai ține seamă în acest proiect de legile fundamentale din 1868, pe ce se să întemeiază și de cari este legată restabilirea constituției ungare. Limbile naționalităților sunt scoase chiar și din acele școale agronomice de repetiție, cari vor fi susținute de naționalități și bisericile lor și astfel se va tăia §-ul 17 din art. de lege XLIV din 1868, care îndatorește statul, ca în ori și ce fel de școale, chiar și în cele de stat până sus la universități să se îngrijească, ca naționalitățile nemaghiare să se folosească numai de limba lor în predarea învățământului public.

În celelalte școale primare confesionale să dă limbii maghiare un teren atât de larg, încât limbile naționalităților abia mai au ceva loc. Cele mai importante obiecte de învățământ, ca aritmetica, istoria, geografia, constituția patriei, au să se predea în legătură cu învățarea limbii maghiare și după manuale și plan aprobate exclusiv de ministrul de culte și instrucțiune publică, ceea ce face aproape cu neputință instruirea și creșterea pruncilor în limba părinților.

Senatele școlare, preoții, învățătorii și autoritățile cele mai înalte bisericesti sunt silite a se îngriji de învățarea limbii maghiare în măsură așa de mare, încât fiecare prunc, când iese din școala elementară, să știe vorbi și scrie ungurește. Și măcar că din punct de vedere pedagogic aceasta este o pretenziune mărească, iar între împrejurările noastre etnografice pretenziunea aceasta nu se poate împlini, totuși dacă nu se obține acest rezultat, proiectul de lege dictează pedepse aspre asupra senatelor școlare, asupra preoților, învățătorilor și asupra autorităților bisericesti și merge așa de departe, încât în multe cazuri sistează chiar și dreptul bisericii de a-și susține școala.

Astfel stând lucrul proiectul de lege întinde la desființarea naționalităților cu ajutorul școalelor proprii, ce și-lea înființat cu mari jertfe, ceea ce spune apriat și ministrul de culte și instrucțiune publică, când în motivarea proiectului de lege arată, că scopul aceluia este contopirea națională (nemzeti összevadás). Prin aceasta este însă amenințată însăși existența bisericilor românești, cari folosindu-se în cultul dumnezeiesc numai de limba românească, trebuie să-și piardă neapărat pe credincioșii lor, îndată ce aceștia nu vor mai primi în școalele primare o instrucțiune bună și largă în limba lor națională, care singură li poate face să priceapă slujba dumnezeiască, singură li poate lega pentru totdeauna de adevărurile care se predică din toate cărțile liturgice și corale, din toate cântările bisericesti, din toată maiestratea și frumseța fără păreche a cultului dumnezeiesc din toate bisericile noastre.

Biserica totdeauna a socotit școala de cel mai puternic mijloc pentru conservarea sa proprie. Prin proiectul de lege, de care ne ocupăm, i-se ia însă din mână chiar acest mijloc de existență. Căci nu mai poate servi

bisericii aceea școală, care după proiectul de lege nu mai folosește manuale aprobate de auctoritatea bisericască, ci exclusiv de ministrul de culte și instrucțiune publică; care nu mai are învățator numit în mod independent de către susținătorii ei, ci numai cu aprobarea ministrului; căreia nu-i mai prescrie biserica planul de învățământ, ci ministrul; — care nu-și mai poate înlătura învățătorul necredincios și stricat, fără aprobarea ministrului. Nu poate duce decât la destrămarea organismului bisericesc aceea școală, care după proiectul de lege dă învățătorului leasă mai mare de at preotului, și astfel aruncă între acești doi factori culturali mărul de ceartă, de invidie și împărechere; care să scoate aproape cu totul de sub înriurița bisericii și să pune sub înriurița unor factori, cari pot fi purtați de spirit dușmănos față de biserică și de instituțiile ei.

În fața acestor mari primejdii pentru existența poporului românesc și a bisericii lui, noi toți cei adunați aici, ca niște supuși credincioși ai Majestății Sale Regelui nostru apostolic și ca cetățeni devotați ai țării de sub stăpânirea Lui prealaltă, ne ridicăm glasul nostru de protestare și cerem dreptate, care trebuie să ni-se dea în schimb pentru sângele și averea, ce le jertfim pentru mărirea patriei și a tronului.

IV. Tot-odată adunarea roagă pe Ilustrii noștri arhierii ca la locurile competente să lucre din toate puterile, ca să se delătore atentatul îndreptat împotriva legii și a limbii noastre.

V. Adunarea cu tot dreptul nutrește credința și nădejdea, că deputații noștri vor lupta cu toate armele legale în parlamentul țării, ca proiectul de lege al ministrului Apponyi, privitor la învățământul poporal, să se iele dela ordinea zilei.

VI. În fine adunarea roagă pe deputații naționalităților să organizeze o adunare de protestare a întregului neam românesc din Ungaria.

Mai nou.

Lui »Erd. Hirt ii să telefonează din Bpesta, că la stăruința deputaților noștri, Iust și min. Apponyi s'au învoit, ca proiectul despre școalele confesionale să nu vie în dezbateri decât după Paștile catolice. Proiectul despre școalele statului să va vota acum.

Memorandul bisericii gr.-or. române.

Memorandul, ce l-au prezentat arhieriei bisericii noastre gr.-or. ministrului de culte și instrucțiune, Apponyi, este următorul:

Excelența Voastră! Dle Ministrul!

Proiectul de lege despre raporturile de drept ale școlilor populare confesionale și comunale și despre retribuțiunile învățătorilor comunali și confesionali, care proiect Excelența Voastră, având în vedere interesele instrucțiunii populare, Pași prezentat Camerei în ziua de 21 Februarie a. c. — atinge în mod esențial viața internă a confesiunilor susținătoare de școli și, mai ales, taie, adânc în drepturile autonome ale bisericii noastre, drepturi asigurate prin legile fundamentale ale țării. Ne vedem dară nevoiți a da expresiune celor mai serioase nedumeriri ale noastre în fața faptului, că autorităților confesiunilor susținătoare de școli nu li s'a dat ocaziune după cum s'a practicat în trecut, a se pronunța de mai înainte asupra a-

cestui proiect, dar mai ales, că nu ni-s'a dat ocaziune, ca în ce privește acest proiect important, să ne putem spune în interesul bisericesc observările și nedumeririle, după studierea lui cuvenită.

Prin procedeul acesta am ajuns în aceea situație regretabilă, că în Camera țării se va lua în dezbateri un proiect de lege de o însemnătate atât de mare și care atinge în esența lor drepturile autonome ale confesiunilor, fără ca aceste confesiuni interesate să se fi putut pronunța mai înainte, și astfel în dezbateri acestui proiect de mare importanță nu se vor cântări argumentele deosebitelor vederi, ci factorii hotărâtori vor fi proporțiile de forțe ale partidelor politice.

Între astfel de împrejurări, după ce ni-a lipsit timpul fizic necesar pentru un studiu prealabil al proiectului de lege prezentat și luat în dezbateri, suntem nevoiți a declara în general, că față de toate aceste dispoziții ale acestui proiect mai nou, cari sunt vătămătoare pentru autonomia bisericii și pentru dezvoltarea instituțiilor noastre culturale, — dispoziții cari sunt de acelaș înțeles cu dispozițiile proiectului anterior, Berzeviczyan, — stăruim și la acest loc pe lângă observările și nedumeririle, pe cari le-am exprimat în adresa noastră prezentată împotriva aceluia proiect, la 19 Iulie 1904 sub nr. 207 N. doului Ministru reg. ung. de culte și instrucțiune publică.

Cu satisfacție am luat act de declarația Excelenței Voastre, făcută în Camera deputaților, anume că Excelența Voastră, din convingere obiectivă, nici pe departe nu voți să contestați dreptul confesiunilor de a ridica și a susține școli, sau de a le împedeca în exercicierea acestui drept al lor.

Această declarație importantă a Excelenței Voastre ne îndreptățește a îndruga binevoitoarea atențiune a Excelenței Voastre, deși numai în clipa din urmă, asupra dispozițiilor mai esențiale ale proiectului de lege prezentat spre dezbateri, cari sunt vătămătoare pentru drepturile autonome ale bisericii și cari au o înfrăurire lăncezitoare asupra dezvoltării instituțiilor noastre culturale și anume:

1. La regularea salariului fundamental prevăzut în § 2 al proiectului de lege, — oricât de mult dorim noi îmbunătățirea stării materiale a învățătorilor noștri poporali, — să face o săritură mare dela salariul fundamental stabilit în legea de mai înainte — și, în general, salariul fundamental proiectat nu e în proporție cu forțele materiale ale susținătorilor de școli: chiar din acest punct de vedere suntem de părerea, că, în conformitate cu hotărârea ce s'a adus în cel d.n urmă congres bisericesc al nostru, — minimul salariului fundamental ar fi a să stabili în suma de 800 coroane anual.

E vătămător și alineatul al treilea al § ului 2, în sensul căruia aplicarea învățătorilor ajutatori se poate face numai în cazuri excepționale, cu permisiunea comisiei administrative și numai pe lângă un onoror de 800 cor., pe când dreptul de a aplica învățători, prin urmare și dreptul de a aplica învățători ajutatori, face parte dintre drepturile autonome ale confesiunilor și comisiunea administrativă poate nu-

mai să controleze exerciarea acestui drept. Alinetaul din urmă al §-ului 2, care tratează despre susținerea școlii și numirea de învățători ajutători în posturile interinal vacante, e a să modifice în sensul ca „la caz de moarte a unui învățător, văduva și orfanii lui, respective copii lui sub 18 ani, au să primească, în curs de un an dela data morții, jumătate din leafa fundamentală și o jumătate de an au dreptul să rămână în casa învățătorescă.”

Disconsiderându-se această modificare, comunitățile bisericesti susținătoare de școli nu sunt în stare să plătească onorarul învățătorilor ajutători, se vor trebui aplicați.

2. Cvinvenaliile contemplate în §-ul 3 al proiectului, găsim că sunt foarte grele atât pentru susținătorii de școli, cât și pentru visteria statului și fondul de pensione regnicolar al învățătorilor; chiar de aceea, în conformitate cu principiile articolului de lege XXVI din 1893, ținem ca aceste cvinvenalii să se stabilească în 100 coroane de așa fel, ca după un serviciu de 40 ani, cvinvenaliile să fie egale cu salariul fundamental.

În ce privește distribuția cvinvenaliilor, considerând că la profesiunile autonome școlile elementare populare nu sunt susținute de biserică întreagă, și de comunitățile bisericesti independente și organizații speciale și neatârătoare de celelalte — punctul din urmă al §-ului 3 ar fi a se înlocui prin următoarea dispoziție: „În cazul când un învățător confesional aplicat definitiv concurează, de bună voie, la alt post și în urma concursului e aplicat, definitiv, la alt post învățătoresc, va avea drept la cvinvenalii în proporția serviciului împlinit în acest post din urmă.”

3. Dispoziția din §-ul 8 al proiectului de lege, după care în chestia stabilirii echivalentului pentru folosirea imobilelor și pentru competențele în naturale, cari formează venitele învățătorului confesional, să poate da recurs la comisiunea administrativă și hotărârea acesteia poate fi apelată la judecătoria administrativă, vatămă cercul de competență autonom al bisericii noastre și dreptul garantat în art. de lege 38 dela 1868, pentru că competente pot să fie numai autoritățile confesionale să stabilească între marginile legii venitele și competențele învățătorilor confesionali, iar autoritățile politice administrative pot să fie investite în privința aceasta numai cu dreptul de controlă.

4. În punctul a) din §-ul 15 al proiectului de lege, stabilirea raporturilor personale ale învățătorului confesional împărțit de ajutor de stat și stabilirea evaluăției cu privire la limba maghiară o face comisiunea administrativă cu așa cerc de activitate, care sub nici o împrejurare nu i compete, pentru că calificăția învățătorului e evidentă din testimoniul dat de competența comisiune examinătoare și subscris de inspectorul regesc de școale, ca încredințat al ministrului, deci e dovedită su document public, care nu poate fi supracensurat din partea comisiunii administrative.

5. În alinea primă a §-lui 20 din proiectul de lege, acel drept autonom al autorității confesionale a comunităților bisericesti susținătoare de școale, pe care-l are de a putea stabili singură pentru școalele sale planul de învățământ și manualele de școală, pe lângă controla statului, se restrânge foarte mult, ba e și greu vătămat.

Dispozițiile din §-ul 20 sunt contrare drepturilor bisericii de liberă instruire, dar sunt și de prisos și nemotivate, pentru că atât cu privire la planul de învățământ și la numărul orelor, cât și cu privire la conținutul manualelor de școală, organele statului pot exercia controla, iar înaltul guvern are dreptul de oprire. De altcunem ținem de eschisă posibilitatea, ca în școalele noastre confesionale, manuale de școale cenzurate și aprobate din partea autorităților confesionale să poată fi dificultate din punct de vedere al statului.

6. Dispozițiile din §-ul 21 al proiectului de lege, referitoare la alegerea și definitivă aplicare a învățătorilor poporali confesionali, ajutoari din partea statului nu numai că restrâng în mod esențial drepturile autonome, pe cari le au autoritățile confesionale ale comunităților bisericesti, ca susținătoare de școale, ci le vatămă din greu, ba le scoate de tot din valoare. Dar afară de aceasta, dispozițiunile referitoare la restrângerea aplicării de învățători poporali confesionali din §-ul 21 se contrazic cu dispozițiunile din §-ul 15 punctul a) al aceluiași proiect de lege, luate cu privire la condițiile sub cari se acordă ajutorul de stat, întru cât adecă, după punctul a) din §-ul 15 al proiectului de lege, ajutorul de stat se poate acorda și asemna numai învățătorului aplicat în mod definitiv, deci ales cu valoare de drept, și provăzut cu calificăția prescrișă, iar prin aceasta dispoziție e eschisă posibilitatea de a se da ajutor de stat și învățătorului care nu e ales și nu e aplicat în mod legal.

În fine, cu privire la aplicarea învățătorului, pentru aducerea de valoare a dispozițiunilor anumite mai sus și adânc vatămătoare pentru autonomia noastră, sunt puse termene, cari nu pot fi observate, pentru că după regulamentele noastre, termenul de concurs e cel puțin de 30 zile, și după care urmează termenul de apelare și procedura prescrișă pentru aprobarea alegerii.

7. Prin dispozițiile din prezentatul proiect de lege referitoare la disciplinarea învățătorilor poporali confesionali, drepturile bisericii noastre, înrădăcinate în §-ul 8 din art. de lege XX dela 1848, mai departe în §-ul 3 din art. de lege IX. dela 1868, precum și în statutul organic sancționat preagrătos din partea M. Sale, apoi în art. de lege 38 dela 1868, cu privire la guvernarea proprie și la disciplinarea învățătorilor, vin restrânse în mod esențial, ba scoase din valoare, întru cât de-o parte în §-ul 23 se asigură pe sama comisiunii administrative un anumit cerc de activitate cu privire la supracenzurarea sentinței judecătorilor disciplinare ale bisericii, de altă parte iarăși în §-ul 24 comisiunea administrativă

vine investită cu drept judecătoreș asupra învățătorilor poporali confesionali cu delaturarea respectivelor judecătoreș disciplinare, și primește îndreptățirea, ca în cazurile acolo înșirate să deshidă cercetare disciplinară în mod independent în contra învățătorilor poporali confesionali, și să decidă în merit.

Pe baza dreptului de supremă inspecțiune înaltul guvern poate să controleze școalele noastre și procedura autonomă a autorităților noastre bisericesti-școlare, și întru cât aceasta nu și-ar împlini datoria, poate detrage eventualul ajutor de stat, ba poate să închidă, pe lângă admoniare prealabilă, școalele necorâspunzătoare, ori pe acelea (cea ce ținem de eschis), cari lucră în contra direcției patriotice. Nu putem recunoaște însă de drept, oportun și just aceea, ca asupra învățătorilor poporali confesionali dreptul disciplinar să l poată exercia și altă autoritate, afară de autoritățile confesionale.

Făptuirile contrare statului formează acțiuni punibile, și a judeca asupra lor cade în competența exclusivă a judecătorilor independente. În astfel de cazuri autoritățile disciplinare ale învățătorului pot să iee măsuri numai pe baza hotărârilor primite dela respectivele judecătoreș, pentru că altcunem să dă intrare în sanctuarul saelor de învățământ patimilor provocate de politica de zi și învățătorul poporal va fi dat pradă pasiunilor politice.

8. În fine ținem de incorect și nejust §-ul 26 din proiect, după care se intenționează pedepsirea comunității bisericesti, ca susținătoare de școală pentru lenevirea ori nedestoinicia învățătorului.

În legătură cu excepțiile și gravavaminele înșirate mai sus, trebuie să declarăm, că termenele puse pentru terminarea proceduri disciplinare în §-ul 23 încă nu pot fi respectate, fiindcă învățătorul tras în cercetare disciplinară poate apela în înțelesul regulamentului disciplinar și astfel este eschisă în cazul acesta posibilitatea, ca procedura disciplinară să poată fi terminată în trei luni.

Pe baza motivelor înșirate mai sus numai în general, rugăm cu adâncă stimă pe Excelența Voastră, ca să binevoiți a lua dela ordinea zilei prezentatul proiect de lege, să-l dați ca să fie compus de nou după ascultarea prealabilă a autorităților confesionale interesate și să prezentați apoi acest nou proiect de lege prelucrat; întrucât însă aceasta nu s'ar puteau efectui, la pertractarea prezentatului proiect de lege să binevoiți a coopera la modificarea acestuia în direcția acum nominată de noi, cu privire la dispozițiile dificultate și excepționate din partea noastră.

Primiți Excelență sincera exprimare a stimei noastre deosebite.

Sibiu, 2 Martie 1907.

Reprezentanții bisericii gr.-or. rămâne din Ungaria și Transilvania:

Ioan Meșianu m. p., arhiepiscop și metropolit. Nicolae Popea m. p., episcopul Caransebeșului. Ioan I. Păpăș m. p., episcopul Aradului.

Ofiica vitelor.

Da, da, nu numai oamenii pătimesc de aceasta boală înfricoșată, numită »ofică« (boală seacă), dar chiar și vitele. Și precum oamenii, cari pătimesc de boala numită se pot cunoaște după înfățișarea lor tristă și slabă, apoi după tusa lor neîntreruptă, cari li chi-muește pe unii până în mormânt, tot cam după semnele acestea se pot cunoaște și vitele.

Ofiica este o boală foarte primejdioasă, nu numai pentru aceea, că pe cel atăcat de regulă îl duce în mormânt, ci și pentru aceea, că e tare lipicioasă. Astfel dela un cm oficos se pot molipsi și cei sănătoși, prin aceea, că scuipatul sceluis, care conține sămânța boalei, fiind lăpădat pe padimentul cămării de locuit, se uscă acolo și ridicându-se apoi ca prav, intră prin nasul și gura celor sănătoși în plămâni, pe cari le molipsește în timpul cel mai scurt.

Precum se poate lua ofiica dela un bolnav la altul sănătos, așa se poate întâmpla și cu vitele, ca adecă să se molipsască una din alta. Ba s'a constatat și aceea, că dela vite boala poate trece foarte ușor și la oameni, cu deosebire dela vacile fătate, când mănâncă laptele așa crud, adecă nefert. Nu e tocmai de mult, de când s'a constatat la Paris, că doi copii dintr'o familie au murit într'o săptămână unul după altul fără a li-se ști boala, iar după ce au fost tăiați s'a constatat ofiica, contrasă din laptele unei vaci oficoase.

Așa stând lucrul vom înțelege apoi foarte ușor, pentru ce în timpul din urmă s'au ridicat mai mulți învățați pentru combaterea acestui rău, ce poate amenința tinerimea noastră. Astfel Bang profesor danez pentru starea sanitară a vitelor recomandă, ca vitele molipsite de ofică, să fie numai decât despărțite de câtră cele sănătoase și tractate deosebit, deoarece în cazul contrar toate se pot molipsi de boala numită.

Profesorul Behring din Marburg a mers și mai departe, ca Bang. El a măscocit adecă un leac așa numit »tuberculin«, care se ia dela vitele oficoase, întocmai precum se ia de pildă

bubatul, cu care se altoesc copiii din ugerul vacilor, și cu acela se altoiesc apoi cele sănătoase, ca acela adecă să se poată împotrivi mai cu izbândă boalei. Aceasta a încercat-o cu câțiva ani mai înainte și doctorul Koch din Berlin, care credea, că prin altoirea oamenilor sănătoși, ba chiar și a celor molipsiți de ofică, cu un fel de »tuberculin« se pot feri și tămădui de boala aceasta. Dar atât încercările lui Behring, cât și ale lui Koch, până acum n'au prea izbutit.

Afară de Behring au mai încercat și alții de a altoi vițaii dela $\frac{1}{2}$ —1 an cu tuberculinul, ca să nu fie molipsiți de ofică, dar nici încercările acestora n'au izbutit. Vițaii altoiți, nu numai că nu s'au putut împotrivi cu izbândă boalei, dar unii din aceia au căzut și mai curând jertfă acelei boale. De aceea cele mai multe guverne au dat din nou spre studiere afacerea tuberculinului profesorilor dela academiile economice, unde învață inspectorii și doctorii de vite.

Guvernul nostru încă a încredințat cu încercarea tuberculinului lui Behring pe profesorul H tyra, care apoi a și făcut mai multe încercări cu tuberculinul luat dela oameni, altoindu-l sub pielea vitelor molipsite de ofică. La trei luni și jumătate unele din vitele altoite s'au tăiat, ca să se poată constata lucrarea aceluia. Dar nici încercările acestuia n'au prea izbutit, deoarece multe vite s'au prăpădit de ferbințala prea mare, ce au produs-o altoitul (impunsul), cu deosebire atunci, când s'au întrebuițat mai multă doctorie ca de regulă.

Procedura lui Behring, cu altoitul tuberculinului o mai îngreunează încă și aceea împrejurare, că adecă nu s'a putut constata, cât timp poate ținea altoitul acela vita sănătoasă? Ce facem când am avea mai multe vite mari atăcate de ofică? Oare într'un asemenea caz cheltuielile altoitului și prăpădirea unor vite prin procedura numită nu ar fi mai mari, ca când s'ar urma o procedură mai naturală?

Dacă oamenii atăcați de ofică se pot tămădui în anumite cazuri numai prin ținerea unei diete aspre, prin o

mâncare bună și ușoară, prin băi patrivite și prin resuflarea unui aer curat, apoi pentru ce nu s'ar putea tămădui și scuti și vitele, când le vedem, că slăbesc și tușesc, prin un nutreț mai bun și mai ușor, prin un așternut mai uscat și curat, prin aerizarea regulată a grajdului, prin mișcarea și umblarea cât mai deasă a acelor prin aerul curat din curte și câmp?

Până când deci nu se va face deplină lumină în privința altoitului cu tuberculin; până când adecă nu se va constata urmarea binefăcătoare a aceluia asupra vitelor oficoase: până atunci toți economii sunt de părere, ca să se urmeze în asemenea cazuri procedura lui Bang, ca adecă vitele molipsite de aceasta boală să fie despărțite de câtră cele sănătoase și tractate deosebit, până când se tămăduesc, se taie sau se prăpădesc prin moarte.

Ioan Georgeescu.

Un izvor de înavuțire!

Oameni buni!... Veniți cu mine ca să vă arăt un orașel. Veniți pentru că știu că nu are să vă pară rău de ceea ce veți vedea.

Orașelul este foarte minunat în felul său.

Puțini dintre D voastră au văzut vre-un oraș închis jur-împrejur cu ziduri mărețe așa precum e orașul despre care voesc a vă vorbi...

Orașelul meu are vre-o 4—5 mii de locuitori, cari nu fac alta, decât vecinic zdesc la case și își adună hrană, ca să trăiască. Partea cea mai mare a locuitorilor sunt niște harnici muncitori, o altă parte nu lucră nimic — sunt boieri — ei trăesc chiar cu mult mai bine decât domnii noștri.

Atât rău e numai pentru ei sârmanii, că viața le e scurtă de tot, abia câteva luni. Mai mare peste întreg orașul e o femeie, o regină, după cum o numesc ei și după puterile cu cari o înzestrează, dar i-ar putea zice și mamă, căci toți sunt fii ei; ea singură prășește mii de locuitori ai întregului oraș.

Zidurile orașului și mai ales intrările sunt păzite de ostași viteji înarmați

Atunci eată ce hotărâre dete. Pleuarul să stea jos tocmai în locul, unde fusese răposatul, iar fratele aceluia să se suie în turn și să sară în grumazul pleuarului.

Să spune, că judecata n'a fost dusă în deplinire.

Dracul și Colacul.

Poveste, com. de I. Abrudan-Toboleanu.

A fost odată, că de n'ar fi fost nu s'ar povesti. Se zice că a fost un om, care avea un fecior cam de vre-o optsprezece ani. Chiar în anul, când feciorul a împlinit optsprezece ani s'a întâmplat că tatăl său a murit, rămânând feciorul orfan de tată și având numai mamă. Într'o primăvară feciorul ia secura, să duce în grădină și începe a tăia un acaș bătrân, bătrân. După ce îl gata de tăiat luă sapa și arșul și începu a scoate rădăcina din pământ.

Acașul fiind bătrân, avea rădăcini foarte afunde, așa că abia după o muncă de două zile izbuti să scoată butucul afară, dar spre

mirarea lui dând cu arșul în o margine a locului, unde era butucul, aude ceva sunet de aramă.

Începu a săpa jur împrejur, până când vede o căldare, plină cu bani. Dă să o scoată, dar numai cu greu putu să o ridice, când colo ce vede? Vede pe dracul stând în un picior de găină.

— Ce vrei creștinule? îi zise dracul.
— Vreau să scot banii ăștia.
— Hop că ăștia nu-s ai tăi.
— D'apoi ai cui să fie zise feciorul, căci doar tata i-a pus ăștia aicea și doar în grădina noastră să află.

— Ai drept, tatăl tău i-a pus aicea, dar pe mine m'a pus păzitor la ei, și de atunci nimic nu mi-a plătit, așa dar banii sunt ai mei.

Ei începură a se stădi și pe urmă să încăierară la bătaie.

Deodată zise dracul: Știi ce frate Petre, dacă vrei banii acștia să fie ai tăi, numai să-mi făgăduiești, că mi vei da ce-ți va fi fie mai drag în lume. Petru lacom după banii făgădui. Atunci dracul peri ca o năluca.

VESELIA.

Fonta glumească a »Folii Poporului«.

O judecată dreaptă.

Un coperitor pleuar se urcase pe turnul unei biserici ca să-l dreagă. Cum făcu, cum căzu, alunecă și căzu tocmai în spinarea unui trecător, care se lovi așa de rău încât, cu toate îngrijirile ce i-s'au dat la spital, își dădu cartul popii.

Familia mortului dă în judecată pe pleuar.

— Acest om a omorât pe fratele nostru! Să moară și el.

— A făcut-o fără să vrea!... zicea avocatul pleuarului.

— Atunci să plătească o sumă mare de bani, cum scrie în lege.

Judecătorul părea încurcat. În adevăr aice legea, că dacă un om omoară pe altul din greșală, să plătească!... Aici însă se putea zice că e »greșală! Amână hotărârea pe a doua zi.

cu sulite ascuțite și nu a-și da nimărui statul, ca să se apropie cu gânduri dușmănoase de porțile orașului, pentru-că ar păți-o rău. Dar oamenilor buni și pacinici străjerii minunatului oraș nule fac nici o supărare.

De altfel întreg orașul cu locuitorii lui împreună nu e prea mare și d-voastră ați putea să-l ridicați în mâni fără nici o greutate, ca pe o jucărie și să-l duceți dintr'un loc într'altul. Dar iarăși trebuie să Vă spun, că numai așa ați putea să-l ridicați, dacă ați ști să Vă înțelegeți cu păzitorii și să Vă puneți cu frumusețea pe lângă dâșii, ca să nu Vă ia la bătae.

Oameni buni, Vă vorbesc, Vă tot vorbesc și pun rămășag, că D-voastră nu știți încă nici acum prin ce parte de loc ar putea să se afle acel oraș minunat, despre care Vă vorbesc?

Vedeți! Cu toate acestea el nu poate să fie foarte departe de D-voastră, pentru-că din truda locuitorilor lui, din bucatele alese și gustoase, pe cari le pregătesc ei cu o iscusință ne mai pomenită, ați mâncat și D-voastră de atâtea-ori!

Și să mi credeți, că chiar acei orașeni ar trăi bucușori în prietinie cu D-voastră și numai dacă ați vrea D-voastră, ca să-i chemați, ei ar veni și s'ar așeza lângă casele D-voastre, în curțile și în grădinile D-voastră; pentru-că orașele lor cu toate că sunt locuite de un norod atât de numărșos, sunt atât de mici încât s'ar putea adăposti cu ușurință într'un șopron, ori sub poala unui pom.

Nu ați vrea D-voastră, ca să aveți la casele D-voastre nește orase atât de minunate? Eu V'ași da sfatul, ca să V-le căștiți de unde numai veți putea. Ce bine V'ar fi, dacă le-ați avea! Locuitorii lor V'ar da din când în când hrană, pe care ori-ce bucătari împărătești de s'ar pune să o pregătească, tot nu ar ști să o facă așa dupăcum o fac orașenii pitici.

Și să Vă mai spun un lucru. Eu știu, că orașenii mei V'ar ajuta de multe-ori la vreme de nevoie, la plătierea dărilor, la acoperirea unei șuri, la cumpărat de haine și încălțăminte pen-

tru iarnă și la multe alte lipse, cari să ivesc la casa omului.

Pentru toate aceste orașenii mei nu ar cere dela D-voastră decât numai ca să le dați adăpost împotriva ploilor, a vântului, a gerului. De mâncare nu trebuie să le dați D-voastră; pentru-că V'am spus că mâncarea și-o agonisesc ei singuri, ba din prisosul lor încă tot ei Vă mai dau și D-voastră; la vre o cheltuielă într'alt chip nu Vă bagă. Iar banii, pe cari V'ar da din când în când, să nu gândiți că i-ar da pe camătă și nici împrumut; pentru-că orașenilor mei nu le place cămătăria, ca altor orașeni.

Tot ce V'ar da ei, ați primi în cinste și de geabă, numai pentru bună-tatea, cu care ați fi față de dâșii.

Nu vă gândiți nici acum oameni buni, că ar fi bine să vă căștiți atari orașe minunate?

Dar mă întrebați că de unde să le luați?

Veți ști D-voastră de unde să le luați, îndată ce Vă spun, că orașenii sunt albinele, casele lor sunt fagurii, zdul mareț împrejurul orașului lor este coșnița.

Știu eu, că veți fi gândit la început, că vă spun povești. Dar acum vă rog, mai gândiți vă odată bine, la toate câte V'am spus și veți afla că V'am spus numai adevărul curat.

Ticușul-român 1907.

George Maloan,
Inv.

Băieșul român.

Pământul țerii noastre este foarte bogat în tot felul de metale și minerale. Sare și cărbuni de peatră să găsim în cantități uriașe, asemenea să aflăm în foarte multe părți felurite metale prețioase, fer, aramă, telurii, cositor, argint mercuriu etc. și dintre toate cel mai scump — aurul.

De mii de ani să băiesc pe la noi aceste minerale și metale și ele par a fi nesăcate. În timpurile noastre să descoper nouă straturi conținătoare de

nainte mă aruncă în pământ, apoi mă grapă, mă ploaie, mă bat vânturi multe și d'abia cresc.

— Crep, Doamne, strigă dracul de afară.

După ce cresc mare și sunt copil, vin oamenii cu coasa și mă taie, mă leagă în snopi, mă pun în cruci, după aceia iau furca de fer o împlântă în mine, mă imblătesc, apoi mă freacă atâta de mă ustură și pelea.

— Crep Doamne, strigă dracul a doua oară.

Dupăce sunt imblătit, mă duc la moară și tot mă macină și mă fac făină, mă aduc acasă, mă pun în albie, se pun muerile la mine cu pumnii, mă frământă și nu e destul atâta, ci se pun și ard cuptorul până e roșu, apoi știi ce drace, mă bagă în cuptor unde mă ard până sunt roșu la piele și rămân așa precum sunt acum, acum spune drace tu ori eu am suferit mai mult?

Dracul atunci strigă a treia oară: Crep Doamne!

Crepă, crepe trăznetul în tine, zise colacul și dracul remasă mort lângă fereastră și Petru să scâpă de el.

metale și să deschid într'una băi sau mine noue.

În tinuturile locuite de Români asemenea să aflăm multe astfel de bogății ascunse în sinul pământului și băieșitul e foarte răspândit.

Începând dela Petrojeni, unde să scoate cărbune, trecând pela împrejurimile Hunedoarei bogate în fer, apoi spre meazănoapte dela Mărăș în Zărand, și până departe la Abrud și Roșia, pe unde dăm de bogate băi de aur, argint și alte multe metale prețioase — să estinde un teritor bogat de băieșit, cu băi nenumărate. Numai de pe aici să scot pe fiecare an bogății în preț de milioane de coroane.

Dar în afară de acest ținut, din apusul Ardealului, să aflăm și în alte multe părți băi de metale și minerale. Afară de băi singuratic, dăm de terene de exploatare pe valea Arieșului, de-a lungul ei, cum și pela poalele Munților Apuseni. Pe aici sunt băi vechi de aur la Ofenbaia și mine de fer la Trascău, apoi pe valea Ierii, pela Băișoara și în alte părți. Tot asemenea dăm de băi în colțul nord-estic al Ardealului, pe la Rodna.

În Ungaria să aflăm între altele mari bogății miniere pela Baia-mare, Baia-Sprie, Kipnik etc. cu mine bogate, care să exploatează de mult.

În Bănat amintim terenul bogat în cărbuni de peatră și fer pela Oravița, Anina, Reșița etc.

Mai vin apoi luate în samă ținuturile bogate în sare de prin partea de mijloc a Ardealului, începând din sud, dela Ocna-Sibiului, pela Uioara, Praid, Turda, Ocna Dejului etc. de pe unde să scoate sare din vechime, de pe timpul strămoșilor noștri, a Romanilor.

Am atins aci în fuga penei locurile mai însemnate de băieșit din ținuturile locuite de Români. Cu vremea vom avea prilej de-a ne ocupa mai amănunțit cu ele, în deosebi cu fiecare și din toate punctele de vedere.

Băieșii noștri.

În toate aceste și prin alte locuri lucră o mulțime de băieși, scoțând în sudoarea feții lor și adeseori cu primejduirea vieții, comorile ascunse în sinul pământului. Între aceștia o mare mulțime, în unele locuri în număr covârșitor sunt Români, băieși români. Apoi avem mai puțini și proprietari de mine sau de părți de băi, cum și alți bărbați inteligenți, cari se ocupă cu băieșitul.

Până acum gazetăria noastră s'a ocupat foarte puțin cu aceasta clasă de oameni, i-a considerat puțin și abia a scris ici-colea câte o notiță despre ei. De aci urmează, că publicului mare îi este puțin cunoscută viața băieșilor noștri, păsurile, lipsele și năcazurile lor felurite. Aceasta însă trebuie să se schimbe și de aceea am hotărât a ne ocupa regulat și sistematic cu băieșii noștri.

În interesul băieșilor noștri.

Cum »Foaia Poporului« lucră dela înființarea ei pentru binele și înaintarea pe toate terenele a țărânului român, a meseriașilor și comercianților noștri, de

Petru luă banii, îi dușe în casă, îi arătă mamei sale și-i spuse tot cum a fost. Le părea bine de bani, însă erau supărați de făgăduiala dracului, neputând ști că ce va cere. Petru acum să făcu om avut, avea bani ca pleava, ei buni, boi, oi și altele.

Trecură trei patru ani, le mergea bine și dupăce Petru scâpă de cătănie să însură și făcu o nuntă mare, că avea de unde cheltui.

A doua noapte numai țop dracu la fereastră.

— Măi Petre!

Petru nimic.

— Măi Petre dămi făgăduiala, că de nu e rău de tine. Atunci Petru își luă inima în dinți și întrebă:

— Ce făgăduială și cine ești?

Eu sunt celce ți-am dat banii, ear făgăduiala e nevasta ta, căci multe am răbdut eu grîind de banii aceia.

Atunci colacul ce a rămas dela nuntă, sare de pe laviță pe masă și zice: Ascultă necurate și îndată vei căpăta ce dorești. Tu zici că ai suferit multe, dar eu? pe mine mai

aci înainte ea se va interesa de aproape de băieții noștri, va scrie și va lucra pentru binele și înaintarea acestei însemnate clase de oameni.

Indeosebi vom da toate deslușirile și îndrumările de lipsă pentru băieți la diferitele lor întreprinderi, la descoperirea de băi noi, cum au să porceadă în aceste cazuri chiar și aceia, cari nu s'au ocupat până acum cu băieșitul.

Vom face cunoscută legea minelor și alte ordinațiuni privitoare la băi, tâlcuindu-le.

Ne vom interesa de aproape de viața băiașilor, de păsurile și nevoile lor și le vom servi cu plăcere cu sfaturi și povești.

Vom da schițe și descrieri din ținuturile băieșești și din viața grea și anevoioasă, dar interesantă a băiașilor noștri.

Vom face cunoscute metalele și mineralele, ce să află pe la noi și prin alte părți, vom arăta trecutul băieșitului, vom da știri diverse de pe la băiașuri etc. Cu un cuvânt vom face, ca »Foia Poporului« să cuprindă tot ce interesează pe băieșul român tot ce este spre binele și cultivarea lui.

Pentru acest lucru s'au angajat a ne lucra și a ne da ajutor unii din cei mai buni cunoscători ai vieții băieșești și ai afacerilor de băi, dar ca străduințele noastre să aibă și mai mult succes, rugăm pe toți băieșii noștri să ne sprijinească, dându-ne informații despre stările lor și stând în legătură cu foia noastră.

În credința, că am înreput un lucru bun, zicem: *Glik-au* (Glückauf).

Știri de pe la băiașuri.

Vânzare de băi. O societate engleză de cohuri voiește să cumpere băile de aur dela Săcărâmb (comit. Hunedoarei) cu un milion și 400 mii cor. Târguiala s'a început și Englezii au și depus 50,000 coroane cauție. Băile de aur dela Săcărâmb stau din 128 de părți, din cari 56 sunt ale statului, 32 ale familiei împărătești, 32 ale unui vienez fabricant de cărămizi, iar celelalte ale singuraticilor. Băile să vând, pentru-că proprietarii nu sunt mulțumiți cu venitul lor. Englezii vreau să le cultive în mare. Dacă le vor cumpăra ei, vor fi angajați mai mulți băieși ca acum.

Luptă cu gendarmii. Miercuri sara săptămâna trecută mulți băieși săcui dela Petrofeni, mergând către casă, au atacat patrula de gendarmi. Gendarmii au scos săbiile. Conducătorul băieșilor Szász András a fost străpuns cu sabia și a murit îndată. S'a introdus cercetare.

Grevă. În Szomolnok-Huta (Gólniczbágya) din Ungaria-nordică 400 de băieși s'au pus în grevă.

SFATURI.

Cum trebuie ținută făina? Atât făina de grâu, cât și cea de săcară nu e bine să o ținem în saci, ori mai multă vreme în unul și acelaș loc. Precum cerealele, (grăul, orzul etc.) au lipsă de a fi schimbate, așa și făina turnată din sac trebuie cel puțin în două

luni odată mutată din loc cu lopata. Cea din saci are lipsă să fie schimbată în fiecare lună odată, căci de altminterea să aprinde și se fac bumburei, iar făina capătă un miros neplăcut, nu se coace bine și pânea capătă o culoare galbină.

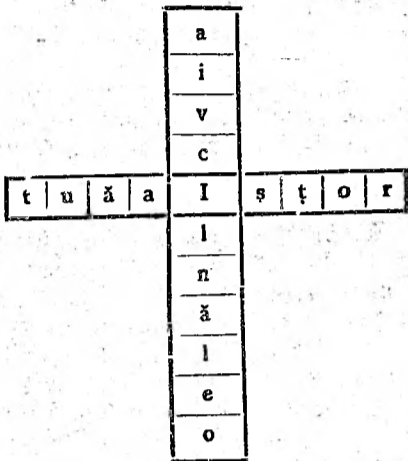
Bătăie de cap.

— Găcituri. —

De Petru O. Orișanu.

I.

Din literele (slovele) aflătoare în crucea aceasta, să se formeze o maxima (zicere) pedagogică:

II.

Din cuvântul »Bucovina« să se șteargă cinci sunete (slove) dar așa, ca să rămână una.

Terminul de deslegare este până în 31 Martie n. c. Între abonații, cari le vor deslega bine, să vor sorți mai multe cărți frumoase.

Partea Literară.

Poesii populare.

Din Felfălău.

Comunicate de Ioan Butnariu lui Simeon.

Mândra mea de mândră mare
Poale la cămașă n'are
Au avut dar nu le-a pus
Că's la oare cini pe fus.

Frunză verde crastavete,
Am un drăguț cât un ied,
Secerând prin holdă-l pierd,
Când mă stringe încep a plânge
Când mă lasă, fuge-acasă.

Măgheran de pe fântână
Am drăguț ca ș-o lumină,
Umblă două să-l sărute
Dumnezeu să nu le-ajute,
De cumva le-a ajuta
Să le bată Precesta.

Copiliță din alt sat
Ca pânea de cumpărat,
Când o cumperi te bucură
Când o mânânci te supără,
Când ai mânca-o mai bine
Ea te lasă de rușine,
Când ai mânca-o mai tare
Te lasă cu supărare.

Trandafir crescut în vie
Acasă ești tu Mărie?
Acasă d'a-s supărată
C'am venit dela spovadă
Și mare canon mi-au dat
Să nu-mi țin drăguț în sat
Nici fecior, nici însurat,
Vai de mine ce să fac?

Pe ulița noastă-i fum
Am drăguț ca și-un păun,
Pe ulița noastă-i ceață
Am drăguț fără mustață
Mă sărută, nu mi greață.

Frunză verde calanăr
Maică doi feciori mă cer
Unul negru și altu băl.
Frunză verde de măr dulce
După băl maică m'aș duce,
Frunză verde de măr acru
După negru meargă dracu,
Că trebe Murăș-roprit
Și temei la sopenit,
Și sopen de cinci de argint
Și tot nu-l mai văd albit,
Da zău maică pe cel băl
Cu puțină apă îl spal.

Dare de seamă și mulțumita publică.

Din Ticușul-român.

În numele sinodului nostru parohial gr. or. din comuna bisericască Ticușul-român ne ținem de datorință a aduce și pe aceste cale sincerile noastre mulțămiri consătenilor noștri emigrați în America, cari știind starea bisericii noastre, n'au pregetat a face colecte și a da bun ajutoriu la isprăvirea ei, prin trimiterea frumoasei sume de 617 coroane!

Anume, colectantul George Toma, a trimis 334 cor și Ioan Dumitru cu George Comșa 283 coroane. Și fiind-că la suma numită să binevoit a contribui mai mulți români bravii emigrați, ne permitem a-i numi aci pe fie care, mulțămindu-le din inimă pentru denarul dat în scopul isprăvirei bisericii noastre.

La colectantul G. Toma au contribuit: George Toma 5 dolari, Ioan Piticaș 5 dol. Dumitru Chisăliță 10 dol. Petrea Piticaș 10 dol. 45 cenți, George Piticaș. (103) 5 dol. George Toma 10 dol. Ioan Toma 5 dol. George Piticaș (176) 2 dol. toți din Ticușul-român. Ioan Rațuca, Anton Ghirdă, Simion Ghirdă, câte 1 dol. toți din comuna Dăișoară, Ioan Șioancă din Homorod 5 dol. Dofin Ghinde, Ioan Mihulecea, Ioan Chirion Stoica, din Crihalma, câte 50 cenți. Nistor Itoafă, Dionisie Popa, Serve G. Pop, Costandin Gridan, Ioan Halmaghi, toți din Comăna inferioară câte 1 dol. Nicolae Muntean din Ucea de-sus 1 dol. Dionisie Florea din Ghertan 50 c.

La colectanții Ioan Dumitru și George Comșa au contribuit: Ioan Dumitru 4 dol. 50 c. George Comșa 4 dol. Ioan Comșa 2 dol. Ioan Cărlan 1 dol. toți din Ticușul-român, Zaharie Babeș, Petru Uliță, Nicolae Sisea, Ioan Andreiu, Ioan Dima, Petru Uliță, Ioan Butica, Petru Albu, Pavel Albu, George Samoila, Dumitru Boicu, Nicolae Samoila, Andreiu Samoila, Tănase Voieia, Nicolae Codrea, Vasile Andreiu, George Uliță, Ioan Uliță, George Ghibedia, Ioan Rusu, Lucă Negoiu, Ioan L. Negoiu, Tănase Crăciun Rusu, Gligor Farsea, câte 25 cenți, George Andreiu 50 c. Iacob Lascu 20 c. toți din comuna Paloș. Roman Bucur, Ioan Măță, Ioan Pumnea, George Stanciu, Simion Calbează, Gligore Mihailă, Ioan Oancea, Vasile Rățoiu, George Pumnea, Simion Rățoiu, Ioan Bucuția, Vasile Boboia, Achim Pumnea, George Rățoiu, Ieronim Măță, Toader Nică, Vasile S. Bucur, câte 25 c. Elisaveta Văsi, Arsenie Văsi, Ioan Urdean, Lăzar Oprea, Ioan I. Bucuția, câte 50 c. George Cristea 1 dol. toți din Dăișoara. Bucur Broșiu, Ioan Solcă, Iosif Tulbure, Ioan Pasca, câte 50 c. Ioan Aldică 10 c. din Ticușul-român. George Stanciu, Nicolae I. Popa, Nicolae Tă

ase, Gligor Costea, Iacob Neamtu, Gligor Popa, câte 25 c. Iosif Popa 1 dol. Ileana Coanta 10 c. toți din Comăna inferioară, Irimie Frâncu, Iosif Frâncu, câte 50 c. Rosalim Bucur Frâncu, Irimie Neamtu, Ieronim Socea câte 25 c. Andreiu Mijea 20 c. toți din Comăna inferioară, George Micu, Zaharie Stoica, George Breazu, George Vlăduș, Ioan Miron, George Radu, George Șotea, câte 25 c. Ioan Carlan 50 c. toți din Crihalma, Andreiu D. Cantor, Ioan D. Cantor, George Cirică, Nicolae Doșin, Marcu Moldovean, George Anghelache, câte 25 c. Ioan I. Cantor, Ioan Stănilă, câte 50 c. toți din Cuculata, Ioan Florea, Arsenie Neacșu, George Șerban, George Roșca, câte 50 c. Nicolae Ciuleiu și soția 1 dol. Gligor Gritu, Nicolae G. Mateiu, Ahim Barta, Pascu Cădea, câte 25 c. Clemăn Neașu, Ioan Măndrean câte 20 c. toți din Fântână.

(Va urma).

NOUȚĂȚI.

Alegere de notar. Din Sebeșul sup. ni s-a scris: Adesea am cetit prin foi, că la alegerile de notar, pretorii au pus în candidație numai persoane, de acele cu cari, dacă vor fi alese, să-și poată juca mendrele, ba că s'a făcut luntre și junte numai să reușească omul lor și desconsiderând dorința și binele comunei. În comuna noastră Sebeșul superior, încă a fost alegere de notar în 26 Februarie c. dar s'a întâmplat contrariul dela cele scrise mai sus. Președintele algerii primpretorele percual din Cisnădie, Victor Schieb, precum a arătat și dovedit în repeșite rânduri, așa și în aceasta ocaziune a arătat din nou cât de mult îi zace la inimă binele și înflorirea comunei noastre, căci a candidat pe toți 9 concurenții cu rugarea ca să se aleagă cel vrednic. S'a și ales cu însuflețire și cu unanimitate Nicolae Motoc, fost vicenotar în Porumbac. Așa o purtare din partea primpretorului V. Schieb merită toată lauda. Servească aceasta purtare și altor pretori ca călăuză, um să poate câștiga respectul și iubirea poporului. P.

A apărut cartea: Hipnotism și spiri-tism. Studiu critico-teologic, de Dr. Vasile Saciu, prof. de teologie la seminarul archid. din Blaj. Prețul 1 cor. 50 bani.

La fondul de 20 bani al »Reuniunii sodalilor români din Sibiu« pentru cumpărarea unei case cu hală de vânzare au mai dăruit: George Marian, paroh, Valea-epii, soția sa preoteasa Maria n. Iliș, fiica lor, dsoara Silvia și fii lor Traian, școl. Minu, școl. Emil Marian, mehanic în Cerna-Voda (România) și Ioan Marian, mehanic în Vălceni (jud. Olt), fiecare câte 20 bani, sau în total cor. 140. Nicolae Lazar, ziler, în amintirea soției sale Elena Lazar n. Pescariu, 1 cor., O. S. 5 cor., Ermil Borcia, funcț. la banca »Transilvania«, Candid Bârsan, notar, Săliște, amândoi câte 20 bani și Vic. Tordășianu asesor conzistorial 10 bani.

Cheltuelile neprevăzute ale gendarmeriei au fost în anul 1904—1905 260,000 cor. Suma aceasta a fost plătită din banii țerii. Curtea de compturi (socotel) n'a luat la cunoștință această sumă mare și a cerut informațiuni dela guvern. E totuși cam mult a da pentru susținerea ordinii prin gendarmi la alegeri o sumă așa de mare. Dar altfel nu esiau multe alegeri pe placul guvernului. Vom vedea cât vor fi cheltuelile neprevăzute ale gendarmeriei pe anii 1906 și 1907, când au avut loc renumitele alegeri dela Dobra, Ceh și Boșca, unde cu mari sforțări au fost tranșiți candidații români. Ne putem aștepta că aceste cheltueli neprevăzute să se apropie de milion.

Gluma nebunului. Foile din Budapesta scriu, că într-o casă de nebuni a murit un bolnav. Un nebun intră în capela lăsată sin-

gură, luă mortul și-l ascuse într'un dulap, apoi se culcă el în coșciug.

Când veni preotul și începu slujba, nebunul se ridică din coșciug hohotind sălbatic. Preotul a căzut la pământ, mort de spaimă, iar servitorii au fugit.

Nebunul a răs de ei și le-a spus unde e mortul, pe care l-au luat înapoi servitorii și l-au așezat din nou în coșciug și apoi l au înmormântat a doua zi.

Gendarmul român Vasile Crețu din părțile Dejului, de prezent sergentul gendarmeriei din Șimleu, a fost decorat de Maiestatea Sa cu crucea de argint pentru merite. Brav Român!

Furt la poștă. La stația dela Vințul de jos a perit zilele trecute un săculeț, în cari erau 10.700 cor. Conducătorul trenului dela Sibiu l-a predat unui servitor, să-l ducă la trenul ce pleacă la Budapesta. Servitorul zice că l-a predat, dar sacul a perit. Gendarmeria a introdus cercetare.

Bătășii dela Ceh — puși sub acuză. »Gaz. de Dum.« scrie următoarele: Ne sunt încă în proaspătă memorie volnicile săvârșite de botașii duși la Ceh pe ziua alegerii de 16 Februarie 1905. Acestia au fost acei oameni fără frica lui Dumnezeu, cari au lovit capul cărunt al veneratului nostru conducător și președinte al partidului național român, — dl George Pap de Băsești, urma căror lovituri să vede și astăzi, precum și pe alți mulți alegători pacinici. Procuratura — la cererea celor vătămați — a pornit cercetare în aceasta afacere și dintre 16 acuzați pe 13 i-a pus sub acuză.

O întrebare. Iubișii noștri cetitori sunt rugați a răspunde la întrebarea următoare: Ce mijloace ar fi de folosit față de o iapă, carea după ce țată își omoară mánzul, respective nu-l lasă să sugă, să gădile, îl lovește și-l omoară? Răspunsurile se vor publica în foaie.

Reuniune de lectură în Monor. »Rev. Bistr.« scrie, că inteligența din Monor intrându-se în o ședință, la care au fost invitați și cărturarii din popor, au hotărât înființarea unei Reuniuni de lectură, la care s'au înscris până acum aproape 40 membrii. S'au compus statutele, și s'au trimis la locurile înalte spre aprobare.

Povestea milionarului. Trăia în orașul Zürich (Elveția) un biet meseriaș, cu numele Gustav Leemann, care cu muncă grea își câștiga pâinea de toate zilele. Dar cu câteva săptămâni înainte i-a ieșit norocul în cale. Cumpăraseră un los dela expoziția din Milano și cu el a câștigat câștigul principal de un milion. Ar crede omul, că el e cel mai fericit om, dar de fapt de-odată cu câștigul i-a venit pe cap o mulțime de năcazuri. Îndată ce s'a vestit, că el e norocosul cu milionul, au început a-l năpădi cereri din toate părțile pământului și oferte fel și fel, cari curg ca ploaia zilnic, încât bietul milionar n'are pace și liniște nici un minut. Dacă ar împlini toate cererile ce li s'a adresează, nu numai că li s'ar fi dus milionul, dar ar mai avea și datorii de câteva sute de mii. Cei mai mulți cer bani dela Leeman. Un tinăr are vrea să bicicleze, dar n'are bani să-și cumpere biciclul, îl roagă deci să-i dea bani. Un bătrân din Livorno cere bani pentru tăbac, altul vrea să-și cumpere un cal de călărit, un băiat îl roagă să-i plătească didactrul de școală. Un zugrav are vrea să-i facă chipul, firește pentru plată bună. Un compozitor i-a făcut un cântec pe note, un poet l-a scris o odă, cu titlul »Milionarul«, și toți aceștia cer bani pentru lucrările lor. O comună cere un împrumut de 50 mii de cor. ca să-și facă conduct de apă, o altă comună vrea să-și zidească teatrul, un profesor are vrea planul să deschidă o școală de limbi în Roma și-i trebuie bani. Un tinăr cere dela Leeman 20 cor. cât l-a costat un los dela expoziție, cu care însă el n'a câștigat. Mai mulți îi îmblie spre cumpărare moșii, fabrici, băi, hotel, case etc.

Femeile încă li fac diferite oferte. Sunt multe, cari li scriu scrisori de dragoste și spun, că ar vrea să să mărite după el. Spre norocire Leeman nu poate cădea în ispită și nu poate primi oferta de măritis al vreunei femei, căci e de mult — însurat și tată la doi copii.

Pentru prășitorii de vite. (Imprumuturi iettine) Cum la târgul de vite de prășitor, ce, cum am vestit, să va ținea la 26 și 27 Martie n din partea comitatului Sibiu, în Sibiu, să pot cumpăra vite de soiul ales, atragem luarea aminte a economilor noștri asupra acestui târg și le punem totodată în vedere, că subsemnatul comitet central acoardă (dă) pentru cumpărători împrumuturi potrivite pe lângă obligațiune și cu 2 cavenți, împrumuturi retribuite în 4 rate semestrale și cu 5% interese. Cum, arătătorul are să arete comitetului numele vânzătorului și soiul vitei de cumpărat.

În același timp vestim, că comitetul central în scopul dăruirii membrilor Reuniunii din Gurarâului, cumpără o vișea de rassă curată »Pirzgau« cu vârsta dela 6—8 săptămâni și cu preț convenabil.

Sibiu, 25 Februarie n. 1907.

Comitetul central al »Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiu.

Pant. Lucaș,
prezident.

Vic. Tordășianu,
secretar.

Cupeu de poștă aprins. Cupeul de poștă dela trenul accelerat dintre Debreșin și Budapesta s'a aprins săptămâna trecută, arzând mai multe pachete poștale.

Pentru gimnazul din Brad s'au dăruit mai nou următoarele sume mai însemnate: Vrednicul corp profesoral dela școalele noastre din Brașov contribuie corporativ 1000 cor. banca »Murășanul« din M. Radna 200 cor. »Cordiana« din Fofeldea 200 cor.

Gemeni. Dna Florica Aron Feher din Sibiu a născut în 3 Martie c. doue fetițe gemene și sunt deplin sănătoase. Au fost botezate în 5 Martie c. cu numele Eugenia și Viorica, fiind nași dl Adam Florea și doasa Elisabeta.

C ne vrea să trăiască mult, acela să grijească, ca stomacul și intestinele din timp în timp să fie curățite tem-nic. Dacă rămân în trup dr-jdic și resturi, să nasc morburii, cari ruinează sănătatea și cu ea și norocul omului. Apa amară »Franz Iosif« este un mijloc de purgăție excelent, natural, care să recomandă întotdeauna de persoane și medici fruntași.

Durerile de cap să derivă nemijlocit din neregulitățile circulației de sânge în creeri și anume din următoarele cauze: din prea marea încordare a creierului, din griji șguduiră, aer stricat, căldura mare, șederea multă, multă, mult fumat, veghiare de noapte, etc. etc. E superflu a accentua, că un cap limpede, vioiu, poate presta duplu de mult. Deci nime să nu întrelase a purta stabil la sine Pastile-Migrain ale lui Beretvas, cari să bucură de cel mai bun renume, șindcă prin ele dispar șigur în 5 minute și cele mai acute dureri de cap. Prețul unei șatule (24 pastile) 1 cor. 20 bani. Să capătă în toare farmaciile și drogheriile. Depozit principal: Toma Beretvas, farmacist în Kispest, 22, de unde 3 șatule să trimit franco.

Cartea engleză: Românul american, atât de trebuincioasă celor ce sunt sau merg la America, a eșit în tipar în tipografia noastră în o ediție nouă, prelucrată cu îngrijire. Cartea, cum știm, e alcătuită de dl Victor Lazar. Prețul 1 cor., și 10 bani porto, se poate procura la administrațiunea »Foil Poporului«.

Cununii. Dumitru P. Roșca și Maria H. Vălcu și-au serbat cununia Duminică, în 25 Febr. v. în biserica cea mare din Săliște.

— Rozalia Mage și Vicențiu Sima, teolog își serbează cununia lor, la 17 Martie a. c. st. n. la 3 oare p. m. în biserica gr.-cat. din Feneșul-săseșc.

Pentru fiscare proprietar de vii este de mare importanță alegerea și tratarea vișelor, în privința aceasta da cu plăcere deslușiri și sfaturi peniniera »Millenium« în Nagyösz (com. Toronto) trimite gratis și franco catalogul său bogat în limba română, germană, sârbă sau maghiară. 291

A pățit-o. S'a întâmplat la târgul de țară de acum din Cluj. Un pungaș cunoscut, cu numele Rézműves, a văzut că badea Vasile Sfera din Baci are la sine bani. L'a înșelat în o crismă și la îmbătat bine. Sfera s'a culcat în grajdul crîșmei. Asta o aștepta hoțul. S'a furișat la el și i-a furat bughilarul cu 300 de cor. Sfera însă s'a deșteptat și a făcut larmă. Atunci oamenii au prins pe Rézműves și au început a-l îmblăți cu ciomegele. Rézműves în strămtoare a aruncat bughilarul între oameni, dar prin aceasta n'a scăpat de bătaie. Abia poliția l-a scăpat și l-a dus la războare. Sfera și-a căpătat apoi banii.

La temniță. Dl. Dr. Cornel Jurca redactorul »Drapelului« a intrat Luni, în 11 Martie c. în temnița de stat din Seghedin spre a-și împlini pedeapsa de 8 luni, la care a fost osândit pentru 2 articoli din »Drapelul«.

În temnița din Segedin să mai afle zăvorști din ai noștri deputatul Dr. Stefan Petrovici și părintele Blajovan.

Caz de moarte. În Castelnuovo (Dalmatia) a reposat în 9 l. c. Carol Schmidt, în vârstă de 24 ani. Reposatul a fost unicul din al hotelierului de aici Martin Schmidt.

Aviz. Atragem atențiunea cetitorilor noștri asupra anunțului de pe pag. IV. a firmei Ioan Petrașcu. (La »Croitoria universală«), și îndemnăm să o spriginească, fiind firmă românească și în o stradă principală a Sibiiului, strada Cisnădiei.

La fondul »Victor și Eugenia Torăglanu pentru înzestrarea fetelor sărace«, au mai dăruit Augustin Cupșa, ales paroh în Cupșeni și soția sa Elvira n. Gârbanca (Brăniște), 10 cor., alesul paroh în Cristian, Ioan Popa și soția sa Alexandrina n. Nicolescu din Meșterhaza drept răscumpărare a felicitărilor din privilegiul căsătoriei lor, 6 cor., parohul Irimie Iliescu din Siremți, soția sa Emilia n. Barișiu și copiii lor Ionel, Cornel, Victor, Valeria, Emilia și Irimie, fiecare câte 20 fileri, Simeon Stoica, medic în Abrud și soția sa Letiția n. Șiuțiu, 4 cor., și parohul Nicolae Dobrotă, directorul băncii »Mărgineana« din Poiana 1 cor.

Cine vrea să fie frumoasă? Sunt puține dame în țară, cărora să nu le fie cunoscută renumita alifie de obraz a farmacistului din Arad Clemens de Földes. Între toate mijloacele cosmetice Margit-Crème a lui Földes să bucură de cea mai mare căutare, fiind aceasta total nestrăicicioasă, în câteva zile depărtează toate necurățeniile pielii, pistruții, buțele, miteserii, petele de ficat, crețele etc. și schimbă ca prin farmec fața în netedă, vișată, fină și tinerească. Acest mijloc e potrivit nu numai pentru înfrumozirea pielii obrazului, ci și pentru înalbierea grumazului, a umerilor și a mânilor. Prețul unui flacon mare cor. 2 a unui mic 1 cor. Electul Margit-Crème i îl potențează să p. un. Margit. Toate acele dame, cari folosesc pudră, laudă pudra-Margit în deosebi, ea ține fața uscată și scutește de soare și vânt. Acești articli speciali de toaletă să pot căpăta în toate farmaciile. Să ne păzim de imitații! La dorință trimiteți fiecare dela producător farmacistul Clemens de Földes în Arad cartea »Ingrijirea grumazii«, pe postă, gratis.

Teatru. Luni s'a jucat în teatru piesa »Der Mikado«, Marți comedia Renaissance, Miercuri »Das Glas Wasser« în beneficiul trei Adele Herberth și Gustav Binder, iar Joi sara s'a repetat opereta »Die lustige Witwe«. — În săptămâna viitoare să va da piesa »Gej« în beneficiul iubitelui actor Fr. Günther-Pistol.

Inch de-ee crîșmelor. Comuna Gelencze din Săume a hotărât, că crîșmele să fie închise Duminică ziua întreagă. Tot asemenea hotărâre a luat și reprezentanța comunei Brețcu. Eată nește pilde bune de urmat.

Emigrarea. Săptămâna trecută au emigrat din U. garia la America, 4035 persoane și anume: 851 Maghiari, 208 Slovaci, 424 Germani, 478 Croați și 202 Români.

† **Casimir Périer.** Din Pariz să vestește, că fostul prezident al Franciei, Casimir Périer, a reposat acolo.

Nouă cale ferată să va face în curând între Cluj și Gilău, cu prelungirea până la Someșul-rece. Esaminarea administrativă a liniei s'a făcut zilele aceste.

Osândă. În cauza omorului făptuit în Sibiu de studentul Nicolaie Cărăuș din Veștem, s'a ținut jud-cără Vineri, în 8 l. c. la curtea cu jurați din Sibiu. A fost de față un public foarte mare, cu deosebire din Veștem. Pertractarea a ținut ziua întreagă. Jurații au declarat de vinovat pe Cărăuș și tribunalul, luând în considerare vârsta tinerească a lui Cărăuș și alte motive ușurătoare, l-a osândit la un an și jumătate. Apărător a fost dl. Dr. Fruma.

Teatru electric, instalat în grădina »Flora« continuă a da reprezentații interesante. Unele din piese sunt instructive, altele comice, cari produc mult haz. Reprezentațiile sunt foarte de recomandate pentru familii. Atragem atențiunea publicului asupra acestui teatru.

Linimentum Capsiei comp. a Drului Richter (Anker-Pain-Expeller) a devenit un mijloc de casă în adevăr popular, care se ține în totdeauna în multe familii de mai mult de 37 ani. La dureri de spate, de șolduri, de cap, podagră, reumatism etc. fricțiunile cu Anker-Liniment s'au dovedit întotdeauna alinătoare de dureri, și la boale epidemice, ca colera și mănare de foale sunt avantațioase întotdeauna frecările la foale. Acest mijloc escelent de casă s'a folosit ca fricțiune cu bun succes la influință și se afle de vânzare în cele mai multe farmacii cu prețul de 80 bani cor. 1-40 și 2 — dar la cumpărare să cerem întotdeauna espres: »Anker-Liniment al lui Richter« (Anker-Pain-Expeller) și să ne uităm după marca de scutire »Anker« și numele Richter și să primim numai sticle originale.

Fetele tinere

În creșterea lor au lipsă adeseori de un mijloc de întărire, care să fie de ajutor naturii și să învingă felurite pedeci ale dezvoltării lor. Emulsiunea lui Scott din ficat medicinal de pește cu hipofosfiți de var și natron e orișcând mijloc escelent și sigur de întărire. Ea e pregătită exclusiv numai din cele mai bune materii, cari prin procedura specială a lui Scott devin așa de gustoase și ușor de mistuit, încât nu cauzează nioi cea mai mică turbățiune în mistuire, din contră regulează mistuirea și mărește apetitul. Emulsiunea lui Scott este deci mult mai cu efect decât obișnuita unsoare de pește.

Pescarul cu știuca mare este semnul de garanță pentru veritabila procedură a lui Scott. 24 2-2

Emulsiunea-Scott

să poate cumpăra în toate farmaciile.

Prețul sticlei originale coroane 2.50.

Producțiuni și petreceri.

Din Gârbou.

Tinerimea română din Gârboul-unguresc și jur aranjează o producțiune teatrală împreună cu joc în Gârboul-Unguresc la 17 Martie st. n. 1907 în localul școlii gr.-cat. Venitul curat este destinat pentru biserica și școala gr.-cat. din Gârboul-Unguresc. Să va jucă pieza »Cinel-Cinel« și Herșcu Bocegiul de V. Alexandri.

Prețul bucatelor.

Bucatele au avut săptămâna trecută următoarele prețuri:

În Sibiu.

Grâul per hectol, 76—80 kgr. coroane 11-40—12-40. Ovăsul 36—46 kgr. 6-40—7-80. Cucuruzul 72—76 kgr. 8—9-40. Crumpenele 64—68 kgr. cor. 4-50—5. Fasole 76—78 kgr. cor. 18—20.

În Timișoara.

Grâul pe hectol. 11 cor. Cucuruzul cor. 10-50. Ovăsul 10-40. Orzul 11 cor. Săcara 10 cor. Fasole 24 cor. Mazăre 40 cor. Crumpenele 6 cor. per hectol.

În Cluj.

Grâul per maza metrică 13—13-60 cor. Săcara cor. 10—10-60, Orzul 12—12-50, Ovăsul 13—14, Cucuruzul 9—10 cor.

Făul 1 maza metrică 3—4 cor. un cor. 18—24 cor.

Târgul de țară din Cluj.

De Sâmbătă până Luni (9—11 Martie c.) a fost târg de țară în Cluj. Târgul a fost slab. S'au mănă la târg 7377 de vite cor-nute și 760 de cai. S'au vândut 691 de vite, 88 de cai. Prețurile au fost următoarele: O păreche de boi 700—950 cor. o păreche de bivoli 600—790 cor. o vacă cu vițel 230—300 cor. steapă 150—250 cor. o păreche de junci 250—350 cor. un vițel de sub vacă 40—80 cor. O păreche de cai de ham bună 1000—1200 cor. mai slabi 300—600 cor. cai singuratici 80—200 cor.

FRANZ JOSEF Apa purgativă

6 4-26

Să poate căpăta în tot locul

Kalodont

88 4-42 a lui Sarg

oremă de dăști neînconjurat de lipsă, păstrează dinții curați, albi și sănătoși.

POSTA REDACȚIEI ȘI ADMINISTRAȚIEI

I. D. în Mibunar, I. V. Bulgaria, V. G. în Hălmeș. Noi de aici trimitem regulat foaia. Reclamați la postă.

Ab. Nr. 1512. Ne pare rău, dar în »Biblioteca F. P.« nu-l putem publica. Vă trimitem manuscriptul.

P. P. P. în F. Noi trimitem foaia regulat, cu adresă tipărită; întrebați la postă. În Am. nu sunt sate rom. dar Români să afle prin toate orașele cu fabrici. Preoți sunt în Cleveland-Ohio. Vă trimitem două foi.

Proprietar, editor și redactor responsabil

Silvestru Moldovan

Tiparul »Tipografia« Henric Maltse

M. Ambrosi sen.

cultură de viă europeană și americană
in Prostea mare — Mediaș

recomandă in calitatea primă
vițe indigene cu rădăcini
din soiurile: Semillon, Sauvignon,
Ruländer, Traminer, Muscat Otonel,
Muscat Lunel precum și cepuri de
vițe indigene pentru altoire din
vile proprii. 56 1—3

Gledicii

pentru garduri vil in calitate foarte bună cu
rădăcini frumoase.

Preț-curent la cerere gratis și franco.
Indrumare de cultură să aștepte fleștețerei
comenzi.

Să caută Doică

care să între in serviciu între finele lunii
Martie și începutul lui April. Să nu aibă
copil mai mare decât de două luni.

Să cere răspuns imediat prin scrisoare
la adresa:

Dr. Eugen Uscatu

Brezoiu-România.
Vâlcea

59 1—3

Frumsețea.

Cea mai ferbinte dorință a fiecărei dame
este fără îndoială: a fi tot mai frumoasă și
pentru a ajunge acest scop, să folosească de
ori-ce ocazie, își vâpsească fața cu mijloace de
necrezut, ceea-ce în cele mai multe cazuri are
de urmare, că fața în loc să devie mai stu-
moasă, să ruinează în de așa, încât este lipsă
de timp lung și de o îngrijire estrem de mare
până ce să restaurează ea însăși.

Resultatul unic in lume, ce l-a obținut
farmacistul din Arad Clemente de Földes cu
Margit-Crème a sa (cu d-osebire în Franța
și Germania), a îndemnat pe mulți a imita
acest mijloc de renume universal, nestricăcios
și care singur are efect miraculos contra tu-
turor necurățănilor din fața, pistrii, pete de
ficat, bubuțe etc. Aceasta natural, că nu a sucs
nimăru, deoarece secretul preparării Margit-
Crèmei nu-l știe decât inventatorul și produ-
centul, care și păstrează acest secret, pregă-
tind întotdeauna singur acest preparat. Mar-
git-Crème este prin urmare tot egal, prelu-
crarea este întotdeauna îngrijită, din care cauză
efectul este rapid și sigur. De aceea să admo-
nizăză damele cu toată seriozitatea a nu-și unge
fața cu tot felul de alifii; să să folosească
numai un astfel de mijloc care să recomandă
și de medicii vestiți englezi, americani și fran-
cezi, ca un mijloc cu efect sigur, nestricăcios
și pentru conservarea frumseții. Acest mij-
loc cosmetic (de frumsețe) de renume univer-
sal este Margit Crème a lui Földes care
deja după o folosință de 4—5 zile schimbă
total pielea feții, depărtează pistrii, petele de
ficat, sgrăbunțele, mitesserii, roșăța feții și a
mănuilor, dă feții frumsețe ideală, vioiciune și
înțoșare tinerească. Pe lângă aceasta Margit-
Crème e deplin nestricăcios. Un borcănel
costă 1 Cor. Săpun-Margit 70 fil. și Pndră-
Margit (albă, roză și crème) 1 Cor. Toate
mijloacele aceste să pot folosi și separate.
Margit-Crème a lui Földes să capătă în toată
lumea în fiecare farmacie mai mare, dar dacă
nuveva nu s'ar afla, să ne adresăm direct la in-
ventatorul: Clemente de Földes, farmacist în
Arad. 43 A 2—5

Deposit principal în Sibiu:

Fabriein Guido, farmacie.
Gustav Meltzer, fabrică de săpun.
Meltzer, parfumerie.
Molnar I. C., farmacie.
Morscher K., droguerie.
Müller K., farmacie.
Rummler E., farmacie.
Pissel și Schmidt.
W. Föhrlich, în Agnita.
A. W. Lingner, în Sighișoara.

Aveți dureri de cap?

in acest caz nu șovăiți, ci
folosiți numai decât

Pastilele MIGRAIN

ale lui Beretvas,
cari în 5 minute delătură
cele mai cerbicoase și
nervoase dureri de cap,
chiar și dacă sunt eronice

O șatula
cu 24
de pastile
costă
1 C. 20 fil.

Să ca-
pătă în
fie-
care
farmacie

Ele întrec toate mijloacele de până acum. Efec-
tul e miraculos chiar și la cele mai acute du-
reri de cap.

Deposit principal la Toma Beretvas, farmacist.
Kispest, ulița Rákoczi 22.

La comande de 3 pachete urmează espedare
liberă de spese. 62 1—5

Salon de pălării de modă

August Gruber

Sibiu

Piața mare Nr. 19, etagiul I.

Deposit și confecționare de pălării
de modă de cele mai elegante și articli
de modă de toate prețurile, și modele ori-
ginale vieneze și pariziene. 118 82—52

500 Coroane

plătesc celui-ce ar mai
căpăta vre-odată durare
la dinți ori li va miroși gura după-ce va folosi apa
de dinți a lui Bartilla, o sticlă cu 70 fil. Pentru
trimitere franco 96 fil. deosebit. Ed. Bartilla-Winkler
Viena 19/1. Sommergasse 1. In Sibiu: in farmaciile:
in Piața mare 10; in Piața mică 27; strada Cisnădiei 59;
alița Turnului (Saggasse); ulița Ocnei 2; farmacia
Teutsch; Meltzer, str. Gușteritei și str. Cisnădiei.
in Bistrița: farmacia lui Herbert. Sebeșul-săseae: far-
macia Lederhölger; Sighișoara: farmacia lui Ligner
Să se cează pretutindenea aprist apa de dinți
a lui Bartilla. Denunțări de falsificare vor fi bine
plătite. La locurile unde nu se poate căpăta, trimiți
sticle cu 5 cor. 20 fil. franco. 5 6—

Cel ce dorește a avea

Răchie

61 1—10

ieftină

FĂRĂ CĂZAN

acela să-și procure dela

Radovan Popovits comerc., Ujvidék

CARTEA

din care poate învăța cum să facă toate
răchiurile și cnm manipularea vinurilor,

Prețul acestei cărți e 6 cor.

Tot așa vind și materialul necesar cu praf cutot.

Prețul pentru 100 litre 8 cor.

Architect

MIHAIL ROTH

Sibiu, Spinarea-cânelui Nr. 11

preia pregătirea de planuri de edi-
fioat și preliminar de spese de tot
soul pentru edificii publice și pri-
vate în oraș și în provincia, in prelu-
crare de stil corect și plăoută, cum
și conduceri de edificare, colau-
dări și incheieri de sooteli la edi-
ficii esecutate, da espertiză in a fa-
ceri procesuale, la pagube de foc etc. in
modul cel mai conștient și pe deplin
mulțamitor. 2 1—

Prima fabrică transilvană de bere, cu vapor.

RUDOLF HABERMANN.

P. T.

Am onoare a Vă face cunoscut, că am preluat

Prima fabrică transilvană de bere, cu vapor

a erezilor Ioan Habermann in Sibiu, cu toate activele ei și cu o parte a pasivelor
și o voui conduce mai departe sub firma înprotocolată judecătorește

RUDOLF HABERMANN.

Rugărd ca să binevoiti a lua despre aceasta cunoștință, rog totodată ca de
încrederea cu care ați onorat firma de până acum să mă împărtășiți și pe mine. La
50 de ani dela întemeierea fabricii de bere, îmi permit a Vă face atent deja azi la
berea iubiliară, care să va pune în vânzare în luna Maiu a. c. ceea ce voui repeta a
o face cunoscut cu puțin înainte de punerea ei în vânzare.

Prestând un serviciu cunoscut, prompt și reel, rog de prețurile Dv. comande
și semnez, cu distincă stimă

Rudolf Habermann,

proprietar de fabrică de bere.

64 1—3

Gustav Dürr

mechanic.

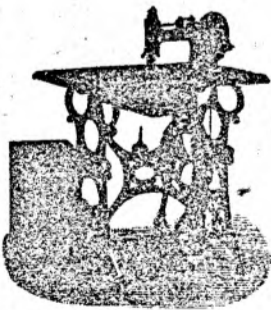
Magazin de mașini de cusut și de velocipede.

Sibiu, Piața-mare nr. 19.

Recomandă depositul sea mare și bine asortat
cu toate felurile de mașini de cusut mai renumite
din fabrici străine și indigene pe lângă un preț
foarte moderat. 17 8—

Ca specialități se recomandă mașinile de cusut:

Seidel & Naumann, G. M. Pfaff.

Toate scareturile mașinilor de cusut de ori-ce
fel precum ace, curele, oleiari fine și altele se afla
întotdeauna in depositul meu. Reparatarile la mașinile de cusut de ori-ce
fel sânt esecutate prompt, ieftin și conștient și cu garanție. Pentru
fiecare mașină nouă de cusut cumpărată dela mine dau 5 ani garanție.

„La Croitoria universală“

Ioan Petrașcu

strada Cisnădiei Nr. 32 SIBIU strada Cisnădiei Nr. 32

Subscrișul fmi iau voe a aduce la cunoștința onoratului public, că cu 1 Martie a. c., a trecut în posesiunea mea, prin cumpărare

Prăvălia de uniformare

(J. ÖSZY.)

din strada Cisnădiei Nr. 32. Daci mă aflu în plăcuta poziție de a servi onoratul public cu tot felul de lucruri trebuincioase și cu prețuri reduse și anume, pentru civili: gulere, manjete, cravate, cămeși de iarnă și de vară, umbrele (ploiere), batiste, ciorapi, mănuși, etc.; iar pentru militari: chipiuri, gulere, port-epee, pinteni, săbii, mănuși de toate categoriile, diferite șinoare, bumbi pentru manjete și pept, și tot felul de bumbi pentru diferite uniforme, etc. etc.

Tot în acest local primesc tot felul de comande pentru

haine civile și militare,

cari le pregătesc după cele mai moderne cerințe, în croitoria mea. Asemenea confecționez **reverenzi** și tot felul de **ornate bisericesti**, precum și **jachete** pentru dame.

La cerere de urgență pot liferă un costum în timp de 24 ore.

Comande se pot face și prin postă.

Rugând onoratul public pentru binevoitorul sprigin, și asigurându-l de un serviciu satisfăcător, semnez

50 1-5

BCU Cluj / Centrul Universitar
cu toată stima
Ioan Petrașcu.

ARNOLD MUNK,

neguțatorie de piele

SIBIU.

P. T.

Am onoare a aduce la cunoștința on. Public că am angajat pentru prăvălia mea de pielărie, un om specialist, responsabil cerințelor moderne, care știe să pregătească tot felul de

fetie (Schuhobertelle) pentru ghete

după recerința timpului prezent și totodată prima calitate.

De aceea sunt în plăcută poziție a putea liferă tot soiul de **fetie** în executare neescepționabilă.

Comande după măsură să efectueș în câteva oare.

Cu distincă stimă

60 1-9

ARNOLD MUNK

Impletitoare destere de ciorapi

să angajează numai decât pe lângă plată bună.

O fetiță pentru a învăța legătoria de ciorapi pe lângă plată să primește la

Prima fabrică sibiiană de ploiere și legătoria de ciorapi, strada Urezului 11.

63 1-1

Nu numai se cetim

că trebus să probăm

săpunul de lapte de crin Steckenpford

dovedit de bun, medicinal, de Bergmann & Co., Drezda și Teschen a/E. mai înainte săpun de lapte de crin al lui Bergmann (marca 2 băieși) ca se avem un teint alb și liber de pistrui, cum și o culoare delicată a feții.

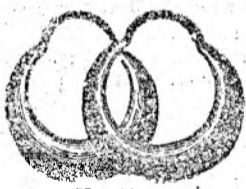
Să află bucata cu 80 fileri în Sibiu la:

Farmacile la »Urs«, Piața-mică, A. Rummier, str. Turnului. C. Müller, Piața-mare, drogh. Carol Morscher, str. Cisnădiei, I. B. Misselbacher sen., Piața-mare, Gustav Meltzer, str. Cisnădiei, str. Guștorței, Piața-mică, Prima fabrică ard. de lumini de stearin, str. Cisnădiei, Carol Arz, str. Cisnădiei; mai departe în Sighișoara la: farmacia Lingner, L. B. Misselbacher. 86 46 60

IULIU ERÖS

Sibiu — Nagyszeben.

Novități în toate soiurile de **orloage, juvaere, artioli de aur și argint, cadouri de nuntă și botez, mele de fidanțare gata, cercei, lanțuri de orloage, brățare, utensili pentru biserici și masă, obiecte de lux de toate soiurile în aur și argint.**

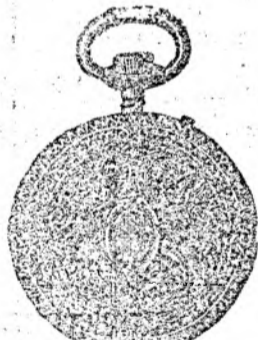

Nr. 8800

Nr. 9190

15 8-

Nr. 4017 A

Nr. 4017 A. Orologiu de argint Remontoir pentru dame, cu coveriș dublu tare 12 cor. Detto în aur 42 cor. — Nr. 4017 B. Orologiu de argint Remontoir pentru domni, cu coveriș dublu tare, cu diametru de 45 milimetri, 14 cor. — Nr. 4017 C. Orologiu de argint nou Remontoir pentru domni, cu coveriș dublu tare 7 cor. 50 fil. — Nr. 8800. Cercei de aur veritabil 14 carate 8 cor. Detto ceva mai mici 6 cor. Detto în argint, foarte gros aurit 8 cor. — Nr. 9190. Inel de aur veritabil, 14 carate cu corale veritabile sau cu diamant, rubin etc. imitație cor. 11. Detto în aur nou de 6 carate 6 cor. Detto în argint și gros aurit 2 cor. 50 fil. — Fiecare obiect de aur sau argint e esaminat oficios și proba oficioasă vizibilă esact, afară de aceea se garantează în scris, că obiectul e veritabil. Trimitere numai cu rambursă. Pret-curante ilustrate la cerere gratis și franco.

Grand Prix expoziția universală Paris 1900.

Praf de Korneuburg a lui KWIZDA pentru nutrirea vitelor, mijloc dietetic pentru cai, vite cornute și oi.

Prețul:

1 șatulă cor. 1.40, 1/2 șatulă cor. —.70.

De peste 50 ani în folosință în cele mai multe grajduri în lipsă de poftă de mâncare, mistuire slabă, spre îmbunătățirea laptelui și înmulțirea adunânței laptelui la vaci.

Veritabil numai cu marca de scutire aci alăturată
Preț-curanturi ilustrate gratis și franco, prin depositul principal

Francisc Ioan Kwizda

furnisor de curte c. și reg. austro-ungar, reg. român și princ. bulgar.
Farmacist cercual, Korneuburg lângă Viena. 94 II. 19-25

!! Lumini !!

Cel mai bun și mai ieftin izvor de cumpărat

lumini de ceară

și

lumini de stearin pentru biserică

în ori-ce mărime și executare.

Neguțatorie specială de lumini

Rudolf Henter

Sibiu

Neguțatoria principală:

Strada Faurilor (Schmidgasse) Nr. 7.

Filială: Jungenwaldstrasse Nr. 2.

(Poarta Cisnădiei, vis-à-vis de ospătaria Klein).

Revânzătorilor reducere considerabilă de preț

279 11-20

Cheag natural în formă de praf

Important

pentru fabricarea de caș
Cheagul natural al D-r. lui
Blumenthal în formă de praf,
este cel mai bun și mai
ieftin mijloc pentru încheierea laptelui, chimice
curat, întrece mult toate mijloacele de încheiere
de până acum.

Acest cheag este preparat din cei mai
buni culici de viței El este absolut liber de
fetide, colorante sau mucoase provenind din
culici; de acide sau alte substanțe întrebuin-
tate prin conservarea cheagului obicnuit.

Prin această curățenie absolută, recuno-
scută de fabricanții cei mai competenți în brân-
zări cheagul natural nu împiedică de loc
fermentațiunea norală a brânzei, îi dă o tă-
ietură foarte fină, evită umflarea și prin îndepăr-
tarea mai perfectă a zărului produsul e mai bun.

O încercare ne convinge.
Sigura vânzare de cheag natural de-ai lui
Dr. Blumenthal pentru fabricarea de caș, pentru
Galiția, Bucovina și Ardeal la

M. LINDEMANN, agentură

Storozynetz (Bucovina).

Dose de probă gratis și franco rog a se
cere dela 57 1-20

M. Lindemann, Storozynetz (Bucovina).

Piuă de ulei

să află de vândut cu preț ieftin, cu toate
apartimentele, aduce venit pe zi 8-12 Cor.
în Ocna (lângă Sibiu) la **Böjtő Sándor**,
sen. Ulița Lungă Nr. 540.
48 2-3

Să caută un băiat

ca învățcel în condițiuni foarte bune; învăță-
celi mai mari să primesc pe 2 ani, în france-
zaria-covrigăria lui

Petru Moga

51 2-3 Sibiu Strada Poplăcii Nr. 1.

Pentru biroul unei fabrici dintr'un
oraș mai mare de provincie din România
să caută pentru intrare imediată, cel mai
târziu până la 1 April

O damă creștină ca

Comptabilă

Damele energice și libere, cari au lu-
crat la registre în case mai mari și cari
să priceap bine la toate lucrările de bi-
rou, să binevoiască a-și trimite certifica-
tele, împreună cu oferte privind și cere-
rile personale și de salar. (Pentru pensiu-
ne și masă au îngrijire singure) Sub No 3700.
Agenției de publicitate Schulder et. Co.,
București str. Karageorgevici 18.

58 1-2

Instiințare.

În considerarea urcării continue a prețu-
rilor tuturor materiilor prime (brut-), mai jos
subsemnații să văd îndemnați a aduce la cu-
șoștința onor. p. t. mușterii, că începând cu
azi de azi, pentru toate lucrările de lăcătarie
sunt siliți a urca în mod corăspunzător prețul.

Subscriși își mai permit a declara, că
la acele zidiri noue sau adaptări, la cari fe-
reștile de lăcătarie la ferești și uși le preiau
spre executare măsurii sau lăcătarii necon-
cesionari, nu vor presta mai departe lucrările
reterute din specialitatea lor.

Totodată să face cunoscut, că pentru
socoteli trimise, dacă nu să schită după 30
de zile dela datul socotelii, să vor socoti de
cătră noi toți 6% interese.

Sibiu, 21 Februarie 1907.

42 3-3

Cu distincă stimă:

Măiestri lăcătari din Sibiu.

Cassa de păstrare (reuniune) în Săliște.

Convocare.

P. T. Membrii „Cassei de păstrare (reuniune) în Săliște să con-
voacă la ședința

Adunării generale ordinare,

conform §-ului 15 din statutele reuniunii pe Duminică în 24 Martie n. (11 Martie v.) a. e.
la 2 ore p. m. în sala festivă a școlii gr.-or. române din Săliște, pe lângă următorul

PROGRAM:

1. Deschiderea și constituirea adunării generale.
2. Raportul general al direcțiunii.
3. Raportul consiliului de inspecțiune.
4. Staverirea bilanțului cu 31 Decembrie 1906
5. Propunerile direcțiunii pentru sistemizarea unui post de contabil II și a unui
post de arhivar.
6. Alegerea unui membru în direcțiune.
7. Fixarea marcelor de prezență pentru membrii direcțiunii și ai consiliului de
inspecțiune.
8. Alegerea consiliului de inspecțiune conform §-ului 20 din statutele reuniunii.

Din ședința direcțiunii »Cassei de păstrare (reuniune) în Săliște ținută la 3 Martie 1907.

63 1-1

Direcțiunea.

Active	Contul Bilanțului	Passive	
Casa în număr	28588 20	Capital social	26 00
Imprumuturi hipotecari	500.200.—	Fondul de rezervă	100.000 —
Imprumuturi pe obligațiuni cu cavenți	317.451.50	Fondul special de rezervă	1.222.45
Imprumuturi pe cambii cu giranti	303.662.—	Fondul de binefaceri	52.187.08
Imprumut. în Conturent	41.086.96	Fondul de penziune	8. 17 04
Efecte publice și diverse acții	17694 60	Fond. spital public Săliște	28.481. 1
Casele institutului	100.000.—	Depuneri spre fructificare 1,66	897 51
Realități	1932 45	Depuneri în cassette de economizare	484 —
Depunerea fond de bine- faceri	7.253.76	Interese tranzitoare antic. pro 1907	12248 91
Imprumut din fond. de bi- nefaceri	44.933.32	Diverse conturi creditoare	6820 64
Depunerea fond de penziune	9517 09	Pront curat	20234 96
Depuner. înființ. spital publ. Săliște	28481 31		
Mobilier	3.359.07		
după amortizare de	335.91		
Diverse cont. debit și inter. tranz. rest	56063 19		
	1919088 74		1919088 74

Debit

Contul Profit și Pierderi.

Credit

Interese:		Interese:	
pentru depun. spre fruc.	66988.59	dela imprum. hipotecare	36246.74
pentru fondul de binefaceri	386.37	dela imprum. pe oblig. cu	27777.88
pentru fondul de penziune	476.54	dela imprum. pe cambii	13806.95
	67851 51	dela impr. în Conturent	210 5.61
Spese:		dela eferte	666.07
salare și marce de prezență	9502.86	dela depuneri proprii	341.8
imprimare, regriste, porto, comp. de timbru	3755 66	Chiria	2687 50
	1325 02	Provizioane și taxe dela intabul	3903 21
Dare:			
directă	3336.50		
10% după interesele la de- puneri	5785.10		
	10121 60		
Amortizare:			
din pretenziuni	647 84		
din mobilier	835 91		
	983 75		
Profit curat	20234 83		
	112449 83		112449 83

Săliște în 31 Decembrie 1906.

Dr. N. Calefariu m. p. **D. Banciu** m. p. **C. Herța** m. p. **Iord. Roșca** m. p.
președinte compt. șef
Dum. Lăpădat m. p. **Dr. I. Stroia** m. p. **P. I. Comșa** m. p. **Bucur Comșa** m. p.
N. Lupaș m. p. **Iosif Lissai** m. p.
Stan Stefla m. p.

Revizor expert al delegațiunii băncilor române asociate.

Subsemnatul consiliu de inspecțiune, am examinat conturile prezente și le-am flat în
deplină regulă și consonanță cu registrele Institutului.

Săliște în 3 Martie 1907.

N. Hențiu m. p. **Dr. N. Comșa** m. p. **Ioan Banciu** m. p. **Dumitru Roșca** m. p.

Aviz

pentru tineri comercianți doritori
de-a se etabla.

Din cauză familiară, schimbarea de do-
micil și a unei alte întreprinderi, este de vândut
una dintre cele mai frecvente **prăvălii de
manufactură și mărfuri courante**,
într'un oraș mai mare al Transilvaniei, sub
condițiuni foarte favorabile. La aceasta între-
prindere să recere un capital de 8-10.000 Cor.

Doritorii și cari dispun de acest capital,
să se adreseze în scris la Administrația »Foi
Poporului« Sibiu — Nagyszeben, s. b »Esi-
stență sigură«.

21 5-6

La urma dorințelor exprimate din ma-
 multe părți, m'am decis a procura din isvo-
 original novități de-ale anotimpului în

legumi, fructe etc.

ca să le pot vinde în calitate posibilă bună și
ieftin, onorațiilor mei mușterii. Azi recomand
carfiol și portocale dulci.

19 2-2

Ludovic Fuchs.

Tusa, îmbolnăvirile de catar, durerea de piept, îmbăloșirea, asudatul de noapte, horecâitul, sunt adese-ori presemnele celui mai periculos dușman al sănătății noastre, al infirmoșății

tuberculose!

Trebue să stăpina reul în germine, și dacă el s'a ivit, trebue să ne dăm silița cu atât mai mult a-l înfrânge, spre acest scop servește

Tuberinul lui Halapi

distins la expoziția engleză cu medalia de aur și diploma de onoare, recomandat de mulți medici, care într'adevăr înfrânge tuberculoza, delătură tusa, ușurează scuipirea de sânge, disolvă flegma. Deci cine voiește să se elibereze de acest rău sau să-l previe, să folosească și procure o sticlă de model cu 3 cor., sau o sticlă mare cu 5 cor. 77 40-40

Depozit principal pentru Austro-Ungaria:
Farmacia „Apostel“
Budapesta, Josefiring Nr. 64/26.

Fără îndoială cele mai bune și
mai ieftine

lumini de ceară

în toate mărimile, albe și cu flori, atât en gros cât și en detail se pot căpeta la

Gustav Meltzer

fabrică de lumini și săpun
strada Gușteritei 25.
Filială Meltzer, Piața mică.
Parfumeria Meltzer,
strada Cîsnădiei.

16 8-

**Vindecarea deplină
a boalelor secrete.**

Să nu pregăte nime într'o chestiune atât de gîngășă a se prezenta odată în persoană, pentru-că cu ajutorul instrumentelor speciale aduse din străinătate poți afla punctual locul, cauza, răspîndirea și starea boalei, ori-cât de adînc ar fi boala înrădăcinată în organism. Pe baza acestei examinări poți cu siguranță afla și calea, pe care ajungi la vînderarea rîului, ceea-ce fiecare o poate face acasă fără de a-și împedeca ocupațiunile. Dacă cineva nu poate veni în persoană, atunci sî-și descrie boala cu deamăruntul și după ce va fi examinată va primi deslușirile de lipsă și leacurile trebuincioase pe lângă ținerea în cel mai mare secret. În scrisoare sî pună mărca de răspuns. După încheierea curei scrisorile se ard sau la carere expresă se retrimite.

Un astfel de lecutor și curățitor e Institutul special al drului Palóc, medic de spital (Budapesta VII. Kerepesi-út 10) unde cu bunăvoință și conștiențiozitate capătă ori-cine (bărbat sau femeie) deslușiri asupra vieții sexuale, unde i-se curăță sângele bolnav, nervii i-se întăresc, trupul întreg se eliberează de boală și sufletul de chinuri

Fără conturbarea ocupațiunilor zilnice Dr. Palóc vindecă de ani de zile cu siguranță, repede și din fundament cu metoda sa proprie de vindecare și casurile cele mai neglijate, boalele de besică, de țeve, de tisticule, de șira spinării, de nervi, urmările onaniei și ale sifilisului, boala albă, boale de sânge, de piele și toate boalele ce se țin de organele sexuale femeiești. Pentru femei e sală de așteptare și intrare separată. Consultațiunile le dă însuși Dr. Palóc dela 10 ore a. m. până la 6 ore seara (Dumineca până la 12 ore la ameză).

Adresa: **Dr. PALÓCZ**, medic specialist de spital: Budapesta VII. Kerepesi-út 10. 28 4

Institut de credit funciar din Sibiu.

Strada Pintenului nr. 2.

Imprumuturi hipotecare pe anuitați.

Scrisuri funciare,
scutite de dări.

ce sî pot lombarda la banca austro-ungară, sî pot depune la toate tribunalele ungare de stat drept cauciune și vadiu și ca cauciuni de casătorii militare

Depuneri spre fructificare.

Dajdia la interesele dela depuneri o plătește institutul.

Escomptare de cambii.

Avansuri pe efecte publice.

Credite de cont-curent

contra intabulări și altă garanță.

Esecutarea

de fiecare afacari de bancă și de zarafe prin

Cassa de schimb

Sub condițiuni culante, mai cu seamă:
cumpărarea și vînzarea de efecte publice monete zăraine,

rîscumpărarea cupoanelor și efectelor sortate, încasarea de cambii, checuri și asemnări, predarea de asemnări și bilete de eredit pentru străinătate,

Îngrijirea de coale de cupoane.

luarea efectelor în deposit spre păstrare,

Închirierea de resorturi de casse de fer

(safe deaparte), sigure contra incendiului și a spargerii, etc. 4 5-26

Informațiuni amenunțite se dau cu bunăvoință și fără spese.

În interesul propriu

damele și domnii

și acoper lipsele în

confecțiune de dams, domni și băieți

în prăvălia de articli de confecțiune

R. GRÜNBERGER

Plaza mare Nr. 3, în noul palat al institutului Bodenkredit

— Cel mai bogat asortiment, articli cei mai fini. —

Prețuri strict fixe.

Cu distincă stîmă

262 16-62

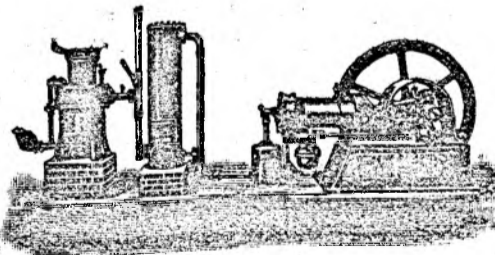
— **R. GRÜNBERGER** —
prăvălie de articli de confecțiune.

Mare asortiment în mantale pentru teatru și soarele.

LANGEN și WOLF

fabrică de motoare în Viena

— cea mai veche și mai mare fabrică specială a monarhiei. —

Motoare originale „Otto“ și locomobile pentru benzin și petrolu, cum și gaz de iluminat.

Motoare de gaz aspirător, cari se mină cu cărbuni de lemn, coacs sau cărbuni de antrachit.

Aceste motoare de gaz aspirătoare sînt pentru minat cele mai ieftine în prezent, fiindcă ele numai pe oară și putere de cal consumă 1 1/2-2 1/2 fileri material de ars. Mașinist sau focar e de prisos.

Special pentru minatul morilor este mașina cea mai escelentă a prezentului.

Cu deslușiri, descrieri și figuri, cum și preliminar de spese servește

Representanța generală pentru Ardeal

ANDREIU TÖRÖK

fabrică de mașine și mori

— Sibiu, Poarta-Cîsnădiei. —

86 4-

Preste 300 de distincții înalte.
Preste 30.000 motoare originale „Otto“ în mînare.

Condiții de plată favorabile.
Garanția deplină și serviciu onilant

Important pentru onor. agricultori!

Cine are lipsă pentru s' mănături de primăvară de

grâu de primăvară

orz, ovăs triumf, mazărice

sămânță de cânepă

să se adreseze de timpuriu la

24 2-3

Sigismund Felter

Sibiu, strada Brukenthal 8.

Pentru economi!

Prav pentru îngrășarea vitelor cornute, porcilor și a cailor. Vacile dau prin întrebuințarea pravului acestuia lapte mai mult și mai bun. De mare însemnătate este pentru oricare econom a întrebuințarea acest prav de îngrășare, căci prin aceasta să urcă valoarea — adică prețul vitelor, porcilor și a cailor. Prețul este 60 fil.

Moartea cloșanilor și a șoarecilor Un prav sigur pentru stăpîrea acestora. Prețul 60 fil.

Prav pentru ouatul găinilor. Prin întrebuințarea pravului acestuia, găinile ouă mai mult ca de comun — chiar și în timp de iarnă — pe când altcum nu ne ouă — sau foarte puțin. Prețul 80 fil.

Unsoare galbină pentru păduchi de vite. Știut este că vitele și porcii toamna și iarna întreagă, până la deplina dezvoltare a primăverii, suferă mai mult de mîncărimea păduchilor, prin care mîncărime sunt reținuți porcii și vitele în îngrășarea și dezvoltarea lor — ba chiar slăbindu-i astfel încât în loc de a li-să ridica prețul, chiar perd din valoare. De aceea fiecare econom să întrebuințeze această unsoare — căreia îi e prețul 20 și 40 fil.

Extracte pentru prepararea romului și a diferitelor lichieri. Cîine voiește a-și prepara rum și liqueruri bune și ieftine, să întrebuințeze acele extracte. Prețul pentru 1 litru 40 fil. Pentru prepararea rachiului de prune iarăși 40 fil.

Thee foarte ieftină și bună. 1 pachet 20 fil. 1 kg. 6 și 8 cor.

Sirop de zmeură. Curat numai din suc de zmeură de pe munte, preparat cu zahăr rafinat. 1 kg. 1 cor. 20 fil.

Unsoare contra mînilor și picioarelor înghețate 70 fil.

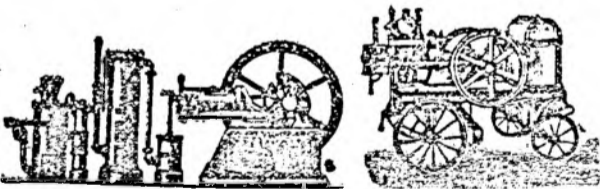
Esență contra bătăturilor, (ochi de găină) 70 fil. 24 5-5

Toate aceste se capătă la:

CORNEL DEMETER, apotecar
Szászváros Nr. 35.

Cea mai bine probata

forță motrice pentru economia de câmp și industrie.

Locomobilele și motoarele Petrolin ale lui Bernhardt

lucrează pe jumătate mai ieftin, ca mașinele de vapor și nu pretind mașiniști censurați, se pot ridica liber de concesiune, absolut sigure la mînat, nu fac fum, nici funingine, nici miros. — Spese motrice (de mînat) 5 fileri pe ciasul forței de cal.

Construcții de gaz sugativ
de 10 până la 100 forță de cal.

Cea mai ieftină putere motrică din timpul prezent. Să cerem prospect dela

Fabrica de motoare și mașine c. și reg. priv.

G. BERNHARDT FII

Viena XII. Calea Schönbrunn 173/TS

sau la reprezentantul **IOSIF LIEDLER**
Sebeșul săsesc, Transilvania.

293 9-12

Pentru tipar responsabil Henric Maltzer,

FISCHER & COMP. NAGYENYED Ungaria.

100 JUG. CAT.

Cei mai frumoși pomi reditori.

Cei mai buni altoi de vite.

80.000 arbori fructiferi.
1 milion plante pentru gard viu.
1 milion sujeci (păduși).
Arbori de promenadă, tufișe decorative
roza, poame cu boabe etc.

1/2 milion altoi de vite
Vite europene și americane
cu și fără rădăcină.
Cataloge și instrucțiuni de
cultivare gratis.

ȘCOALELE de POMI și VITE de VITE IMPREUNATE FISCHER & COMP. și M. AMBROSI.

209 11-12

Pentru omenimea suferindă prestă serviciul neînlocuibil

„ELEKTROPHOR“ Electricitatea e viață!

Nu să poate îndestul recomanda tuturor oamenilor slabi, a folosi acest aparat electric, deoarece electricitatea întărește nervii, renouiește sângele, înviează stăruirile, efectuează o activitate normală a sîngelui și a sistemului nervă, ne ferește de cele mai multe boale.

**Intinerirea și prelungirea vieții prin
aparatură electro-medicală originală ame-
ricană, pentru întrebuințare proprie.**

Așa vestește Dr. Bourg, membru al facultății de medicină în Paris: Nu numai, podagra reumatismul, sgîrciurile, histeria, astma să vindecă în sute de cazuri prin electricitate și în toate cazurile să alină, unde știința medicilor a fost folosită în zădar, ci anume și la toate boalele de nervi, durere de cap, colica, tîntul urechilor, insomnie, ipocondrie, în special la hemoroide, după câteva zile, uneori după câteva ore să ivește o alinare miraculoasă și cu deosebire la boala dureroasă femeiești bolnavii au aflat cu siguranță vindecare și alinare și pentru femei în stare binecuvîntată. Prețul aparatului mic complet, cu instrucție de folosire 25 Cor. (Numai pentru cei foarte sensibili) Prețul aparatului mare complet cu instrucție de folosirea urmează trimițînd prețul înainte sau cu rambursă, prin

AUFFENBERG JÓZSEF, Budapesta VIII, strada Bezeredy 8.

Scrisori de mulțumită sosesc în continu. 44 3-10

Pene de pat boame ieftine!

5 Kilo: noue, scîrmădate cor. 9-60; mai bune cor. 12.—; albe, moi, pufoase, scîrmădate cor. 18.—, cor. 24.—; albe ca zăpada, moi, pufoase, scîrmădate cor. 30.—, cor. 36.—.

Espedarea franco cu rambursă. Schimb și reprimire se admite pe lângă rebonificare de porto. 88 5-6

Benedickt Sachsel, Lobes 184.
posta Pilsen, Boemia.

Real și bun!

Orologiu micuțat de buzunar și lanț numai pentru 1 fl. 40 fil

50.000 buc. am cumpărat, din cauza disolvării unei fabrici elvețiene de orologerie, de aceea trimit 1 orologiu de buzunar de argint Gloria Anker remortoir de precizie, 86 ore, lanț aurit frumos și nou, cu mers regulat, pentru care să garantez 3 ani în scris, numai cu fl. 1 40.

Espedarea per rambursă prin

1 casă de negoț germană

S. KOHANE, Căminăria Nr. 146

Pentru-ce nu convine banii retour. Multe scrisori de mulțumită. 7 5 6

Fiecare imitație e punibilă!

Singur veritabil e numai balzamu lui Thierry

cu marca verde de călgărită. 12 sticle mici sau 6 dupele sau o sticlă mare specială cu închisătoare patent Cor. 5.—.

Alifii de centifolii

Sentit prin lege!

a lui Thierry
contra tuturor ranelor, aprinderilor, rănilor etc. 2 botane Cor. 3.60. Espedare numai cu rambursă sau trimiteră banilor înainte.

Aceste două leacuri de casă sunt cunoscute de cele mai bune și renumite.

Comandele să se adreseze la Farmacistul

A THIERRY în Pragra
lângă Rohitsch-Sauerbrunn.

Depozit în cele mai multe farmacii. — Broșuri cu mii de scrisori originale de mulțumită, gratis și franco.

179 28-82

Marca de scutire: „Anker“.

Liniment. Capsici comp. substituire pentru Anker-Pain-Expeller

este un mijloc de casă de mult probat, care se folosește mai mult de treizeci și șapte de ani ca unger sigură la podagra, reumatism și rețea.

Atenție. Din pricina imitațiilor de mai puțină valoare, la cumpărare să fim precauți și să primim numai sticle originale în șutule cu marca de scutire Anker și cu numele Richter. Cu prețul de 80 fil., O. 1 40 și C. 2 — se capătă în toate farmaciile; dep. princ. la Iosif Török, farm. în Budapesta.

Farmacia lui Dr. Richter la

„Leul de aur“ în Praga

Strada Elisabeth Nr. 5 nou

— Espedite zilnică. —

214 22-40

Cerneala de imprimat E. T. Gleitmann, Drezda — Budapesta